

Adventes Vēstis

2024
JŪLIJS/
AUGUSTS
342/ 343

SEPTĪTĀS DIENAS ADVENTISTU
LATVIJAS DRAUDŽU
SAVIENĪBAS IZDEVUMS

Baltijas
konferenču
ūnijas
kongress

Jauniešiem:
Attiecību forums 2024

Bērniem un
pusaudžiem:
Ziņa onkulim
Sobatam

Saturs:

- 04** LATVIJAS ZIŅAS
Mērķziedojumā jumta atjaunošanai tiek turpināta līdzekļu vākšana
- 05** ATSKATS
Bauskas draudzei – 100
- 06** ATSKATS
Baznīcu nakts un “Kristus radikālais aicinājums”
- 07** ATSKATS
Baznīcu nakts Cērpju dievnamā
- 11** AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS
Vai kristiešiem būtu vienmēr visiem jāsteidzas palīgā?
- 12** VĀRDS MĀCĪTĀJAM
Piedošana
- 14** TĒMA
Baltijas konferenču ūnijas kongress
- 20** TĒMA
Elenas Vaitas simpozijš Nūboldā
- 23** PA BĪBELES LAPPUSĒM
Ellišķīgā izmeklēšana
- 26** PRAVIEŠU GARS
Pareiza uztura iespāids uz veselību un morāli
- 27** VESELĪBAS RECEPTĒ
Svaigie krāsainie salāti ar saldo kartupeli
- 28** VESELĪBA
Zobu protezēšana
- 31** VĒSTURE UN KRISTĪETĪBA
Ar uguni un zobenu jeb mīti par latviešu kristianizāciju
- 34** JAUNIEŠIEM
Attiecību forums 2024
- 37** BĒRNIEM UN PUSAUDŽIEM
Ziņa onkulim Sobatam

“Adventes Vēstis” ir Septītās dienas adventistu Latvijas draudžu savienības izdevums.

Reģistrācijas apliecības Nr. 1918.

Iznāk reizi mēnesī. Tirāža: 600 eks.

Galvenā redaktore: Anitra ROZE

Redakcija: Agris BĒRZIŅŠ, Elvīra GRAKOVIČA, Imants ĢIPSLIS, Vineta KRAULIŅA, Māriete LIPSKA, Andris PEŠELIS.

Dizains un makets: Libri Style SIA

Izdevējs: SDA Latvijas draudžu savienība

Adrese: Baznīcas iela 12A, Rīga, LV-1010

E-pasts: adventesvestis@inbox.lv

Iesūtītos materiālus redakcijai ir tiesības rediģēt.

Par reklāmas izvietošanu uz 4. vāka rakstīt

adventesvestis@inbox.lv.

VĀRDS REDAKCIJAI

Sveicināti vasaras dubultnumurā, mīlie “Adventes Vēstu” draugi!

Nezinu, kā jums, bet man šīs dienas ir ļoti pilnas visdažādākajiem darbiem – gan pie datora, gan dārzā, gan mājās, gan arī – lai sakārtotu prioritātes un saprastu, ko no visa lielā klāsta darīt uzreiz, bet kas var mazliet pagaidīt. Šāda sakārtotība dod zināmu sirdsmieru un apziņu, ka, ja ne uzreiz un ātri, tad pamazām, soli pa solim, viss lielais darbu kalns reiz tiks paveikts. Kārtībai ir liela nozīme tajā, lai viss noritētu mierīgi, nesasteigti un apzināti. Man vienmēr patikuši šie Bībeles vārdi: “Jo Dievs nav nekārtības, bet miera Dievs.” (1. Kor. 14:33) Konteksts runā par cita veida kārtības nepieciešamību, bet, domāju, princips paliek tas pats arī citos attiecīgos apstākļos.

Laba ir arī kārtība, kāda izvēlēta mūsu draudzē amatpersonu izraudzīšanai un draudzes darba nodrošināšanai – kad visu nelemj viens vai daži cilvēki, bet visa draudze kopā, precīzāk – draudzes izraudzītie pārstāvji. To varējām vērot arī šī gada Baltijas ūnijas kongresā, par kura norisi varēsiet izlasīt žurnāla pirmajā Tēmas rakstā. Savukārt otrs Tēmas raksts ir veltīts ļoti nozīmīgam simpozijam, kas norisinājās Nūboldā, Lielbritānijā un bija veltīts Elenas Vaitas darbiem. Kas tur tika runāts un kādi bija galvenie akcenti, par to lasiet mūsu draudžu savienības Elenas Vaitas mantojuma nodaļas vadītāja Andra Pešeļa apskata rakstā.

Līdztekus ierastajām rubrikām šoreiz žurnālā atradīsiet arī rubriku “Vēsture un kristietība”, kurā ievietots vismaz manā ieskatā ļoti interesantais raksts par to, vai tiešām Latvijā kristietība tika atnesta “ar uguni un zobenu” vai arī tas ir tikai mīts. Bija aizraujoši lasīt par it kā labi zināmām “patiesībām” visai neierastā aspektā.

Bez visa jau pieminētā šai numurā jūs gaida mācītāja Daiņa Rudziša pārdomas par piedošanu rubrikā “Vārds mācītājam”, turpinājums “Ellišķīgajai izmeklēšanai”, kurā šoreiz pa Bībeles lappusēm sekosim līdzī vārda “elle” patiesajai nozīmei, Praviešu Gara lappusīte, kurā sniegts padoms par uztura saistību ar veselību un morāli, un vairāki atskata raksti par skaistiem svētkiem mūsu draudzēs un Dieva dāvētām evaņģelizācijas iespējām.

Kā aizvien atstāšu vēl ko nepateiktu, ko varēsiet atklāt paši.

Lai jums skaists un mierpilns šis vasaras laiks! Lai Debesu Tēvs svētī jūsu centienus, darbus un brīvo laiku! Lai jums arī izdodas nolikt malā visas savas rūpes un atpūsties Viņa mīlestības aizsegā!

Uz tikšanos rudenī!

Anitra Roze,
AV galvenā redaktore

“Mēs visi esam viena miesa Kristū, un katrs atsevišķi esam locekļi viens otram.”
(Romiešiem 12:5)

Septītās dienas adventistu draudze ir unikāla ar savu globālo raksturu. No visattālākajiem pasaules nostūriem līdz lielpilsētu centriem mēs esam draudze, kas dzīvo kā vienota ģimene, kas dalās ar vienu ticību un vienu misiju – nest pasaulē vēsti par Jēzus Kristus otro atnākšanu.

Šo apziņu par piederību lielākai draudzes kopienai īpaši varēja izjust tie Baltijas valstu draudzes locekļi, kalpošanas nodaļu vadītāji un mācītāji, kuri jūnija sākumā pulcējās Rīgā, Baltijas ūnijas kongresā.

Baltijas valstu tautas ir piedzīvojušas īpašus kopīgus vēstures brīžus, kad, sadodoties rokās “Baltijas ceļā”, tika atgūta neatkarība. Baltijas ūnijas kongresā ticības brāļi un māsas no visām trim Baltijas valstīm sadeva rokas lūgšanās, apvienoja balsis Dieva

slavēšanā un piedzīvoja Svētā Gara vadību Baltijas ūnijas vadītāju ievēlēšanā. Man arī bija paties prieks būt vienam no pasākuma dalībniekiem un pieredzēt to, kā Debesu Tēvs vada Savu draudzi.

Baltijas ūnija ir svarīga mūsu adventistu draudzes struktūras daļa, kas apvieno Latvijas, Igaunijas un Lietuvas draudzes. Tā darbojas kā tilts starp vietējām draudzēm un vispasaules adventistu kopienu, palīdzot koordinēt un atbalstīt misijas darbu, izglītību, veselības programmas un daudzas citas iniciatīvas.

“Draudze ir Dieva paredzēts iekārtojums cilvēku glābšanai. To organizēja kalpošanai, un tās uzdevums ir nest pasaulei Evaņģēliju. Jau no iesākuma Dievam ir bijis nodoms, lai draudze liecinātu par Viņa pilnību un visspēcību.” (Elena Vaita, “Apustuļu darbi”, 9. oriģ. lpp.)

Vienotībā ir spēks, un Jēzus ir tas, kurš ir dibinājis Savu

draudzi un to vieno. Jēzus Savā īpašajā Augstā priesterā lūgšanā, kas atrodama Jāņa evaņģēlija 17. nodaļā, lūdza par patiesu, dziļu garīgu vienotību Viņa mācekļu starpā. Vienotību ar Dievu un vienotību ticīgo starpā. “Lai visi ir viens, kā Tu, Tēvs, esi Manī un Es Tevi, lai arī viņi ir mūsos, lai pasaule ticētu, ka Tu esi Manī sūtījis.” (Jāņa 17:21) Tas ir aicinājums arī katram no mums – ieguldīt savu enerģiju, lūgšanas, vārdus, attieksmi un darbus draudzes vienotības labā, lai tā būtu spēcīga liecība apkārtējai sabiedrībai par Jēzu Kristu un Viņa draudzi.

Imants Ģipslis,
SDA Latvijas
draudžu savienības
prezidents/ bīskaps

Ģipslis

MĒRĶZIEDOJUMĀ JUMTA ATJAUNOŠANAI TIEK TURPINĀTA LĪDZEKĻU VĀKŠANA

Iespējams, daudzi no jums atceras, ka šī gada sākumā pirmo reizi tika izteikts aicinājums ziedot līdzekļus jumta atjaunošanai adventistu centrālajā ēkā Baznīcas ielā 12a, Rīgā.

Dievnams Baznīcas ielā 12a ir Latvijas Septītās dienas adventistu centrālā satikšanās vieta. Te notiek ik sabata dievkalpojumi trijās draudzēs, te izvietots Latvijas draudžu savienības un Baltijas konferenču ūnijas birojs, studija, izdevniecība un "Patmos" grāmatu centrs. Te draudze un viesi pulcējas kopā uz lielajiem pasākumiem – koncertiem, dažādiem semināriem, bērnu svētkiem un sadziedāšanās svētkiem, grāmatu atklāšanu un daudziem citiem draudzei svarīgiem notikumiem. Var droši teikt, ka šis nams ir Latvijas adventistu garīgais centrs.

Pirmā iespēja ziedot līdzekļus Baznīcas ielas 12a dievnama jumta nomaiņai visās Latvijas septītās dienas adventistu draudzēs bija 30. martā, kad mērķziedojumā tika savākti 19 400,99 EUR.

Darbu veikšanai kopumā tika uzrunāti astoņi pretendenti, no tiem piedāvājumu iesniedza pieci uzņēmumi: SIA "R. A. Kaspari" par summu 104 106 EUR (ar 5% rezervi neparedzētiem darbiem), SIA "Vektors grupa" par summu 126 529 EUR, SIA "Portiks" par summu 131 353 EUR, SIA "Barona jumti" par summu 308 858 EUR un "ABC jumts" par aptuveno summu 350 000 EUR.

19. jūnija sēdē Septītās dienas adventistu Latvijas draudžu savienības padome nolēma slēgt līgumu par jumta seguma nomaiņas darbiem ar lētākā finanšu piedāvājuma iesniedzēju – SIA "R. A. Kaspari". Papildus šai summai Latvijas draudžu savienībai

būs jāmaksā valstij pievienotās vērtības nodoklis 21% apmērā. Tātad kopējās jumta seguma nomaiņas izmaksas būs 125 968 EUR.

Darbu gaitā ir plānots pilnībā nomainīt esošo jumta segumu gan galvenajai ēkai, gan 4. draudzes ēkai. 1069 m² apjomā tiks veikta esošā jumta seguma demontāža, uzstādīts jauns latojums, difūzmembrāna un krāsots skārda segums. 1 m² izmaksas bez papildelementiem ir 80 eur/m². Pēc nepieciešamības tiks veikts esošo konstrukciju remonts un nostiprināšana. Tāpat tiks uzstādītas sniega barjeras, jumta laipas, trose jumta apkalpošanai, atjaunoti jumta logi, pārmūrēti dūmeņi, nomainīta lietuss ūdens novadišanas sistēma.

Šobrīd ziedojumos Baznīcas ielas 12a ēkas jumta remontam ir savākti 25 393,03 EUR. Padome ir nolēmusi, ka arī **15. jūnija, 29. jūnija un 3. augusta** ziedojumi, kas paredzēti LDS vajadzībām, tiks novirzīti Baznīcas ielas 12a ēkas jumta seguma nomaiņai.

Pateicamies visiem ziedotājiem un aicinām turpināt atbalstīt mūsu galvenās ēkas jumta seguma nomaiņu!

Jumta remontdarbus varat turpināt atbalstīt, ziedojot konkrēti šim mērķim. LDS ziedojuma konti ir atrodamī šeit: <https://adventisti.lv/lv/ziedot>. **Pie ziedojuma mērķa, lūdzu, norādiet: Baznīcas ielas 12a jumta nomaiņai.**

Andis un Līvija

1. jūnijā Bauskas draudze svinēja simtgadi ar prieku. Svinības atklāja Gundars Baltrušaitis, ar pateicību pieminot draudzes celtniekus, ar kuriem mums vienmēr ir paveicies, jo garīgs nams sākas ar stūrakmeņiem.

Gundars Baltrušaitis īsumā atgādināja draudzes sākšanos. Par to jau esam vēstījuši iepriekš¹, un nav iespējams 100 gadus atainot īsumā, bet skaidrs ir viens – draudze ir attīstījusies lielā Dieva žēlastībā. Interesanti, ka tās sākumi meklējami Rundālē, Jaunsaulē un Bārbelē. Bārbelē grupa pat paplašinājusies līdz 17 dalībniekiem. Par mācītāju tur kalpoja K. Suta (Sutta).

Kad Bauskā 1924. gada 8. jūnijā tika kristīti pirmie draudzes locekļi A. un O. Berķi, J. Mengots un A. Vācele, tad, pievienojoties Bārbeles grupai, veidojās Bauskas draudze. Tāpēc uzskatām šo dienu par draudzes dzimšanas dienu.

¹ Skat. rakstu par Bauskas draudzi <https://adventisti.lv/lv/jaunumi/7548-Aktualitates-no-Bauskas-draudzes>.

Visi kopā

Svētku torte...

... UN NAMS NEKAD
NEBŪS ĪSTI GATAVS

BAUSKAS DRAUDZEI – 100

Skaidrs, ka jaunajai draudzei nebija telpu, kur pulcēties, tāpēc dievkalpojumus noturēja mācītāja J. Driķa dzīvoklī.

Un tā – cauri gadsimtu peripetijām, kur tik daudz pieredzēts, – visur Dieva žēlastībā draudze ir attīstījusies. Savulaik te esot bijis pat vijolnieču ansamblis. Arī šoreiz muzikāli iepriecina savējie: klavieru skaņdarbus atskaņo Ance, Arabella un Anna. Savukārt ansambļa izpildījumā (Arta, Kristīne, Ramute, Jānis) skan mūsu ticības brāļa Jāņa komponētās dziesmas: “Vecmāmuļas lūgšana” un “Par Mīlestību”.

Uzrunu draudzei teica Viesturs Reķis, kurš šobrīd ir arī Bauskas draudzes mācītājs. Viņš aicināja atcerēties, ko Dievs mums ir darījis un darīs, lai mēs pilnveidotos kopīgā ticības pieredzē.

Svētku scenārijs aicina kāpt kancelē citus mīļus viesus. Lūk, mums tik tuvā Līvija Baltrušaite-Karzone, nu jau mācītāja Liepājas draudzē. Viņā

uzmanīgi klausās visi, bet īpaši māte Ludmila, tēvs Gundars, vecmāmiņa Antoņina. Līvija atgādina, ka Bībele ir pilna ar satikšanās stāstiem. Viņa aicina: “Ļaujiet, lai Kristus ar jums runā! Padodiet tālāk, ko esat saņēmuši, un jums nepaliks mazāk...”

Paldies, mācītāja Līvija! Mēs tevi pazīstam no bērna kājas, tu esi izaugusi mūsu acu priekšā, un tagad mēs ar prieku klausāties tavas pārliecinošās svētrunas. Bet Gundars dāvina viņai mazu zvaniņu ar piebildi: “Atceries, ka Bauskā tevi kāds mīl!”

Bijušais mācītājs Andis Krēsliņš bija ieradies pat no Lielbritānijas. Viņš pakavējās savās bērnības atmiņās – kā māte Rota kurinājusi krāsnis draudzes namā. Arī Kristus draudzē vajag dažādas pagales – īsas un garas, un nevienādas, bet sausas..., katrai pagalei ir sava vieta Dieva krāsnī.

Ģirts Rozners sevi dēvē par *kovida* un *zuuma* mācītāju. Arī tādi laiki

bijuši, jau gandrīz aizmirsušies. Bet viņš mūs atceras kā ļoti draudzīgu draudzi. Lūk, kā!

Arī draudzība ar bijušo mācītāju Intu Jākobsoni turpinās, priecājamies, ka viņa bija kopā ar mums svētkos. Inta vēlreiz atgādināja, ka cilvēki ir drošībā, jo Dievs ir ar mums.

Apsveicēju vidū arī Daumants Sokolovskis, viņš aicina atcerēties Dāvida dziesmu un iepriecina draudzi ar “Patmos” dāvanu karti.

Dziesma “Mums sirdī kvēlo krāšņa cerība” jauki iekļaujas svētbrīža noslēgumā.

Pēc skaista mielasta un svētku kūkas visi tika aicināti uz koncertu, kuru līdzdalīja mūsu viesi no Liepājas – “Debesu rati”.

*Sagatavoja Ināra Dimante no
Bauskas draudzes*

Ansamblis: Arta, Ramute, Kristīne un Jānis

“Debesu rati” pulcē skatītājus

BAZNĪCU NAKTS UN “KRISTUS RADIKĀLAIS AICINĀJUMS”

Baznīcu nakts un Atvērto baznīcu diena jau ir kļuvusi par atpazīstamu ikgadēju garīgās kultūras notikumu, kad ikviens var baznīcā ienākt, izbaudīt mūziku, mākslu, arhitektūru, sarunas, dziesmas, klusumu vai pabūt lūgšanās.

Arī jaunākā SDA draudze “Cerība” visas dienas garumā dievnāmā Rīgā, Slokas ielā 6 sniedza iespēju jebkuram ienākt dievnāmā, paklausīties garīgo mūziku vai vienkārši apmierināt ziņkāri. Lielākā daļa Baznīcu nakts apmeklētāju izrādījās apkārtnes iedzīvotāji, kuri atzina, ka tik bieži ejot garām baznīcai, ir bijis interesanti ielūkoties. Taču netrūka arī mērķtiecīgu meklētāju, ar kuriem tad varēja veidoties dziļākas sarunas.

Tomēr vakara nozīmīgākais notikums bija tikšanās ar mācītāju Aivaru Ozoliņu un viņa grāmatas “Kristus radikālais aicinājums” atklāšanas svētki. Grāmata tapusi draudzes “Cerība” un izdevniecības “Patmos” sadarbībā. Tā lasītājiem vēlreiz izstāsta stāstu par Dieva lielo žēlastību pret parastu cilvēku,

raugoties no Kristus izvēlēto, bet tik nepilnīgo 12 mācekļu skatu punkta. Kristus mācekļu vājumā, nepilnībā, mazdūšībā un pat nodevībā mēs varam saskatīt sevi. Tomēr Kristus aicinājums, mīlestība un piedošana tikpat lielā mērā kā mācekļiem Jaunās Derības laikā šodien ir pieejama arī mums. “Mēs nevaram izdarīt neko, lai Dievs mūs mīlētu vairāk, un arī nevaram izdarīt neko, lai Viņš mūs mīlētu mazāk!”

Šogad Baznīcu naktī piedalījās tikai neliels skaits adventistu draudžu. Mūsu draudzes (un mēs esam jauna un skaitliski maza draudze) aicinājums ir – izmantojiet šo iespēju! Ikkatras draudzes apkārtnē noteikti dzīvo cilvēki, kuri ikdienā iet garām aizvērtām dievnama durvīm. Veriet tās plaši vaļā un ļaujiet ziņkārīgajiem pa tām ielūkoties kaut tikai dažas minūtes. Dievs uzrunā cilvēkus arī caur dažiem vārdiem un mirkļiem, bet mēs esam aicināti izdarīt savu daļu darba un radīt šīs iespējas. Atverot dievnama durvis kaut tikai vienam

cilvēkam, mēs bagātīgi saņemam paši un varam sajusties kā Kristus nepilnīgie, bet izredzētie un mīlētie mācekļi!

Sagatavoja SDA draudze “Cerība”

Bērnu nodarbība

Aivara Ozoliņa grāmatas atklāšanas svētki un autogrāfu sniegšana

Garīgās muzikas koncerts

Garīgās muzikas koncerts

BAZNĪCU NAKTS CĒRPU DIEVNAMĀ

Kādā Madonas un Ērgļu draudzes kopīgajā Lūgšanu un gavēņa dienā Dievs vairāku sirdīs ielika domu – Baznīcu nakts/ Atvērtu baznīcu dienas (valsts garīgās kultūras notikuma) laikā atvērt Cērpju dievnama durvis, lai aicinātu cilvēkus tur sastapt Dievu.

Iepriekšējos sagatavošanās darbus gan fiziskā, gan garīgā ziņā veicām ar lūgšanu sirdi: “Kungs, kaut īpašajā meža ielejas dievnamā varētu reiz atjaunoties draudze! Kaut šis pasākums varētu būt vēl viens solītis ceļā uz skaisto mērķi!”

Jau nedēļu iepriekš, apstaigājot un ar riteņiem apbraukājot katru tuvumā esošo māju, sapratām, ka Dievs atbild lūgšanas. Lai gan daudzdzīvokļu mājās cilvēki bija noslēgtāki, lauku viensētās sastapām patiesu ieinteresētību un pat tādus izteikumus: “Es jau sen meklēju savu dievnamu!”, “Mēs noteikti būsim!”, “Mēs ļoti gribētu būt, bet sestdien ir brauciens uz Rīgu.”

Pienāca īpašais Sabata rīts, un, kā Ruta atceras: “Ierodoties Cērpos Baznīcu dienā, pārņēma

dīvaina sajūta. Ja 2008. gadā Cēsu “Sadraudzība” organizēja dievnama atdzimšanas svētkus, pieaicinot Madonas un Ērgļu draudzes locekļus, tad šoreiz organizatoru lomas mainījās. Jau tuvojoties Cērpjiem, visa pļava pilna automašīnām – sabraukuši ciemiņi no Cēsu “Sadraudzības”, no Siguldas, Rīgas, Valmieras, Ogres u. c. draudzēm, jauka atkalsastapšanās.”

Dievs tiešām svētīja šo ikdienā kluso vietu ar cilvēkiem no malu malām. Satikšanās prieks ar brāļiem un māsām no citām draudzēm bija liels, bet cik daudz lielāks prieks bija satikties ar uzaicinātajiem kaimiņiem; ar cilvēkiem, kuri pirmo reizi tur ieradās, jo novada avīzē bija izlasījuši uzaicinājumu; ar “Atklājuma stundas” un Bībeles grupiņu cilvēkiem; ar cilvēkiem, kuri gatavojas kristībā, un tiem, kuri tanī dienā izdarīja izvēli – uzmeklēt Rīgā draudzi, lai varētu pievienoties Ceļa meklētāju organizācijai; uzsākt Bībeles mācības Madonā, lai vairāk iepazītu Dievu.

“Visi, kā mazi, tā lieli, tika svētīti!” saka **Irita**. “Visas dienas garumā Radītāja veidotajā skaistajā meža ielejā notika kā nodarbības bērniem, tā pusaudžiem un arī pieaugušajiem – nopietnā Bībeles izpēte par svētnīcu un Sabatu. Garīgo maizi bija sarūpējis un atvedis br. Laimonis Tomsons. Dieva Vārds + personīgie piedzīvojumi ar Dievu bija kā saldaids ēdiens. Dievs rūpējās arī par fizisko spirdzinājumu. Tikai Viņš varēja ielikt sirdī domu sarūpēt ēdienu un traukus 150 cilvēkiem tā, lai nekas nepietrūktu un arī nepaliktu pāri.”

Margita, kura gatavojas kristībā, bija ļoti pacilāta: “Šo mazo un jauko Cērpju dievnamu iemīlēju kopš pirmās dienas, kad es to ieraudzīju. Tā ir vieta, kurā gribēšu atgriezties vēl un vēl. Īpašs prieks bija par ģimenēm ar mazajiem bērniņiem, kuri zaļajās pļavās ganījās kā jēriņi.”

Uldis: “Pats iedvesmojošākais bija piedzīvot to, kā Dievs saveda ļaudis. Viena ģimene ar bērniem bija

mērojusi tālo ceļu no Rīgas, jo tās vectētiņš kādreiz kalpojis adventistu draudzē. Lūgšanas par bērniem un mazbērniem nekad nav veltas...”

Ruta: “Šajā reizē domineja mākslinieki, viņu radītie darbi. Tos varēja redzēt visur! Jau pirms ieejas, kalna pakājē stāvēja izaicinošs Goliāts, pie visām dievnama sienām gan gleznas, gan plakāti, uz skatuves pat svētnīcas makets. Arī Maijas Žubes vēstures darbnīcā varēja vērot gan senas ilustrācijas, gan šodien pašas Maijas un Evitas Bundules radītās gleznas, kas lieliski cita citu papildināja. Noteikti “dienas nagla” bija Gunas Rīmanes ģimenes atvestais svētnīcas atveids. Šis dārgums vēlāk tika iznests pagalmā uz galda, lai visiem būtu brīvi aplūkojams. Kādā brīvā brīdī mācītājs Dāvis Trubeckojš saviem bērniem gribēja vienkārši paskaidrot, ko svētnīca nozīmē, kas tajā notiek šodien. Viņš tik vienkārši,

izsmeloši un aizraujoši sāka stāstīt, ka sapulcējās vesels pulks klausītāju, kas nepārtraukti pieauga. Gan bērni, gan jaunieši, gan pieaugušie – visi gribēja dzirdēt skaidrojumu, tika uzdoti jautājumi, kopīgi meklētas atbildes. Visvairāk pārsteidza, ka šis svētnīcu atveidojošais makets ir mācītāju Leonarda Šaripova un Edgara Čerņevska kopīgais darbs, kas tapis 10 gadu garumā precīzi pēc Bībelē aprakstītā.

Kopumā Dieva Gars un klātbūtne bija jūtama visas dienas garumā. Sadraudzība, jauni iespaidi, zināšanas, pazišanās. Dievs ir mīlestība – to varēja ieraudzīt, saklausīt, sajust un sasmaržot.”

Agnese: “Ļoti priecājos par Madonas un Ērgļu draudžu nodošanos, kopīgām pūlēm un vienotību, īstenojot Dieva paredzēto plānu caur Cērpu dievnamu. Dievs dāvāja ļoti piepildītu dienu. Varēja

redzēt, ka cilvēki nesteidzās mājās. Man likās, ka tie cilvēki, kuri bija atbraukuši uz rīta dievkalpojumu, dosies mājās un nepaliks uz visas dienas programmu, bet, pat ja kāds aizbrauca, liekas, ka vietā atbrauca vēl vairāk. Skaistā koncerta daļā dievnams atkal bija pārpildīts. Dažiem pat vajadzēja palikt ārpusē klausīties, taču tas netraucēja saņemt ikkatram paredzētās svētības.”

Apmeklētājas no Liezēres tuvākā ciematiņa: “Tagad mēs saprotam, ka svētdiena ir viltojums. Sabats tiešām ir Dieva svētā diena. Bet tomēr viss liekas tik sarežģīti. Kā sestdiena var būt septītā nedēļas diena?” (Tagad ir pagājušas pāris nedēļas pēc pasākuma, un ar abām sievietēm ir jau notikusi Bībeles izpēte tieši par Dieva 4. bausli.)

Maija: “Cērpos, vadot vēstures darbnīcu, gribēju apmeklētājiem

parādīt, cik nozīmīgs darbs klusām tika veikts Cēru baznīcīnā. Brāli Jāni Zariņu kā jaunāko leitnantu, kas mācījās par lidotāju, nākošo Latvijas virsnieku, čekisti arestēja Litenē. Citus nošāva uz vietas, viņu nē. Notiesāja uz 11 gadiem un aizveda uz Sibīriju. Izcietis sodu, viņš atgriezās Latvijā.

Būdams ar labām angļu valodas zināšanām, viņš no 1956. gada, redzot, ka latviešu valodā nav gandrīz nemaz pieejamas E. Vaitas un citas grāmatas, sāka tulkot. Viņš rakstīja plānās skolnieku burtnīcīnās. No tām, kāri tverot katru jaunu rakstu, citi cilvēki rūpīgi pārrakstīja kladēs. Vēlāk bija pieejamas rakstāmmašīnas. Darbs izvērsās plašumā. Šeit tika eksponētas trīs rakstāmmašīnas, kuras vēl tagad pārrakstītāji glabā kā lielu dārgumu, ģimenes relikviju. J. Zariņš tulkoja līdz pēdējam savas dzīves gadam – 1995./ 1996. Viņš iztulkoja visus

“Liecību” sējumus (izņemot astoto), “Laikmetu konflikta” sēriju, katra gada rīta sveicienus utt. – ap 30 grāmatām 39 gados. Brīvvalsts laikā šīs grāmatas jau tika drukātas izdevniecībās un skaisti iesietas. Kad savācu lielāko daļu viņa tulkoto grāmatu, uz galda nepietika vietas. Viņš ar savu paralizēto (no ērcu encefalīta) roku rakstīja gandrīz tikpat daudz, cik māsa Vaita. Un tas pārsvarā notika Cēru baznīcīnā.

Izsaku pateicību Debesu Tēvam, ka Viņš lika sirdī Jānim Zariņam darīt latviešu tautai pieejamus pravietes E. Vaitas Dieva vēstījumus un atklāsmes mūsu pašu valodā! Prieks par katru lasītāju, kas novērtē šos tiešos Debesu sūtījumus!

Sagatavot vēstures darbnīcu šeit, Cērupos, nebija viegls darbs, bet ļoti svētīgs un priekš manis īpašs sirds darbs, jo tieši 2024. gadā aprit 90 gadi, kopš notika dievnama pamatakmens iesvētīšana

(1934. gadā), ko veica mans vectēvs Jānis Driķis.”

Gunta: “Es varēju atbraukt tikai uz koncertu, jo manas draudzenes nevarēja izbrīvēt laiku visai dienai. Bijām tik pacilātas, ka jutāmies kā Debesīs, kurās Dievs mūs pacēla caur muzikālo kalpošanu, bet jo īpaši – brāļa Laimoņa un viņa ģimenes dziesmām un īpašo instrumentu skanējumu – mandolīnu un ģitāru. Aizkustinošākais pārdzīvojums bija liecību laiks, īpaši Gunas liecība par Elzas tanti no Cērpjiem. Gaidām turpinājumu! Šim dievnamam jāturpina skanēt!”

Trīs dienas pirms pasākuma bija pēdējā nošķirtā Gavēņa un pateicības lūgšanu diena mūsu draudzītiem (kuriem tas bija iespējams). Katrā apaļajā stundā kopīgi pateicāmies par to, ka:

- Dievs bagātīgā mērā izlies Savu Garu pār Savu draudzi, par katru Cēru dievnama apmeklētāju un apkārtnes iedzīvotāju (Joēla 3. nod.);

- Dievs zinās, kā īpaši pamudināt Cēru dievnama kaimiņus un tos cilvēkus, kuri ir saņēmuši ielūgumus;

- Viņš lieto arī laikrakstu un interneta vidi, lai uzrunātu cilvēkus atsaukties un piedalīties;

- līdz piektdienas saules rietam viss būs nopļauts, sagrābts, teltis saceltas, telpas sakoptas – viss pieklusis, lai nākamajā rītā sagaidītu daudz ļaužu;

- Viņš sargās šo dievnamu un iekārtojumu, īpaši naktī uz Sabatu;

- būs daudzi, kurus atvest un aizvest; ka pietiks transporta visu aizklūšanai un atklūšanai;

- visi kalpotāji būs pie labas veselības un ar prieku varēs kalpot;

- neskatoties uz laika prognozēm, Viņš dāvās vislabākos laika apstākļus 1. jūnija dievkalpošanai Cērpos;

- mēs kā draudze gatavošanās procesā būsim kļuvuši vēl vienotāki, atsaucīgāki, atbalstošāki un iesim uz priekšu, nemitīgi pateicoties;

- arī tie, kuri veselības dēļ netiks uz dievkalpojumu Cērpos, piedzīvos īpašas svētības, kalpojot ar aizlūgšanām;

- Dievs katram no mums un mūsu mīļajiem piemetīs visu, kas nepieciešams, vispirms dzenoties pēc Debesu Valstības (Mateja 6:33);

- Cēru dievnama zemes un būvju formalitātes drīz varēs tikt sakārtotas;

- dievnama atjaunošanai drīz būs viss nepieciešamais, lai šim garajam un lēnajam procesam varētu pielikt punktu (Amosa 9:11, 12);

- Cēru dievnamā varēs tikt atjaunota draudze (Amosa 9:11, 12).

Atskatoties atpakaļ, pār lūpām nāk tikai slavas un pateicības vārdi, jo Dievs uzklausa lūgšanas, Viņš skaistajā glābšanas darbā pats nāk palīgā un izsūta vēl kalpojošos eņģelus!

“Laba lieta ir Tam Kungam pateikties un dziedāt Tavam vārdam, Tu Visaugstākais, paust rītos Tavu žēlastību un naktīs Tavu uzticību ar desmitsīgu cītaru un arfu, ar cītaras maigajām skaņām. Jo Tu, Kungs, mani esi iepriecinājis ar Savu darbu, es gavilēju par to, ko Tava roka dara. Cik lieli ir Tavi darbi, ak, Kungs, cik ļoti dziļas Tavas domas!” (Ps. 92:2–6)

Madonas un Ērgļu draudze

Andris Pešelis

VAI KRISTIEŠIEM BŪTU VIENMĒR VISIEM JĀSTEIDZAS PALĪGĀ?

“Mēs jums liekam pie sirds, brāļi, pamāciet nekārtīgos, iedrošiniet bailīgos, palīdziet vājajiem, esiet pacietīgi pret visiem!” (1. Tes. 5:14)

Te var izdalīt trīs palīdzības jomas: 1) palīdzības sniedzēja uzskats par sniegto palīdzību, 2) ko cilvēks, kuram sniedz palīdzību, uzskata par palīdzību, 3) spēja pašam pieņemt palīdzību no citiem.

Noteikti būs kristieši, kuri savā vientiesībā apgalvos, ka kristieša vissvarīgākā misija pasaulē ir palīdzības sniegšana visiem. Šāds cilvēks pratis pat citēt Mt. 5:39–41, lai gan man nav zināms neviens kristietis, kurš jebkad, sniedzot palīdzību citam, būtu tam atdevis savu pēdējo apmetni. Došana ir svarīga prasme, tomēr vēl svarīgāka ir apdomība un saprātīgums ar savu “palīdzību” nepadarīt visu sarežģītāku, kā tās jau ir. Jēzus lielajā tiesā vaicās ne tik daudz par mūsu paklausību bauslībai (lai gan neiztikas arī bez tā), cik jautās par prasmi saskatīt savā līdzcilvēkā To Kungu (skat. Mt. 25:31–46). Bagātajam jauneklim Kristus deva padomu izdalīt savu mantu nabagiem un tad staigāt Pestītājam pakāļ. Te ir svarīgi ievērot, ka nekad nevienam citam visā Bībeles stāstā Viņš nav devis šādu padomu. Neviens nesniedz otram palīdzību, padarot sevi pašu par palīdzības lūdzēju. Šis Kristus aicinājums bija ne tik daudz par mantu, ko izdalīt, cik par prasmi saskatīt savas dzīves patieso centru un virzienu.

Svarīgi apzināties, ka pastāv atšķirība starp palīdzības devēju un tās saņēmēju. Abiem nav vienādu domu un izjūtu par sniegto palīdzību. Palīdzības sniedzējam ir sava izpratne par sniedzamo palīdzību. Viņš pat var justies labi par savu labo darbu, kaut tas ir niecīgs. Turpreti

palīdzības saņēmējam ir sava izpratne, kāda palīdzība tieši varētu būt uzskatāma par palīdzību. Nabags sev prasa naudu, bet tu viņam dod maizi. Te var izcelties konflikts, jo palīdzības devējs nedod prasīto. Vai arī pat tā – tu iedod viņam naudu, bet viņš sagaida no tevis lielāku summu. Vairāki palīdzības sniedzēji ir iekļuvuši nopietnās nepatīkšanās, kad neapmierinātais palīdzības saņēmējs dusmās tiem uzbrucis, uzskatot, ka viņam tiek dots par maz. Bez tam daudzi palīdzības sniedzēji nekad nav saņēmuši pateicību par savu labdarību.

Vai esi kādreiz sniedzis kādam palīdzību, kad šis cilvēks palīdzību nav prasījis? Protams, var gadīties, ka tev paveiksies un izdosies būt istajā vietā un laikā, kur tavš padoms un palīdzība būs kā zelta āboli sudraba traukos. Taču var gadīties, ka tavš spriedums būs maldīgs.

Kristietis ar savu palīdzību cenšas uzlabot tuvākā apstākļus un mainīt to uz Pestītāja pusi. Taču kas notiek, kad cilvēks nevēlas mainīties, bet tu iejaucies? Nabadziņu ievēro, žēlo, tā ir viņa dzīves niša, bet tad atnāc tu un ar savu palīdzību un padomu centies izjaukt viņa ierasto pasaulīti. Te nu sargies!

Elena Vaita ir rakstījusi: “Dievs neprasa no mūsu brāļiem, lai viņi uzņemtos aizgādību par katru trūcīgu ģimeni, kura pieņems šo vēsti. Ja viņi to darītu, tad sludinātājiem būtu jāpārtrauc iziet jaunos laukos,

jo fondi būtu iztukšoti. Daudzi ir nabadzīgi tāpēc, ka viņi nav uzticīgi un taupīgi; viņi neprot pareizi izlietot līdzekļus. Ja viņiem palīdzētu, tad tas viņiem nāktu tikai par sliktu. Daži vienmēr būs trūcīgi. Ja viņiem būtu vislabākās priekšrocības, tad tomēr viņiem nebūtu palīdzēts. Viņi neprot labi aprēķināt, un iztērētu visus līdzekļus, kurus tikai varētu iegūt, vai nu to būtu daudz vai maz. Daudzi nekā nezina par sevis aizliegšanu un ekonomisku rīcību, lai izsargātos no parādiem un lai viņiem būtu mazs krājumiņš sevišķas vajadzības brīdī. (...) Ja draudze palīdzētu šādām personām un neatstātu tās, lai viņas rēķinās pašas ar saviem līdzekļiem, tad tas beidzot šos cilvēkus sabojātu; jo viņi tad raudzītos uz draudzi, gaidot palīdzību no tās, sevi neaizliegdami un netaupīdami līdzekļus tad, kad viņi ir ļoti apgādāti. Un, ja viņi tad katrā laikā nesaņem palīdzību, tad sāpans viņus kārdina, un viņi kļūst skaudīgi un ļoti rūpējas, ka tik brāļi izpilda visus savus pienākumus pret viņiem. Bet vaina ir pie viņiem pašiem. Viņi ir piekrāpušies. Viņi nav Kunga nabagi. [...] uz draudzi gulstas vissvinīgākais pienākums sevišķi rūpēties par atstātām nabadzīgām atraitnēm, bāriņiem un slimiem (invalidiem).” (“Liecības draudzei” 1. sēj., 272.–274. oriģ. lpp.) Tieši tā! Ar savu palīdzēšanu ir iespējams sabojāt tos, kuri saņem mūsu palīdzību. Dažkārt vislabākā palīdzība ir

“Mēs jums liekam pie sirds, brāļi, pamāciet nekārtīgos, iedrošiniet bailīgos, palīdziet vājajiem, esiet pacietīgi pret visiem!” (1. Tes. 5:14)

līdzjūtība, otra cilvēka uzklausišana, ieklausoties, ko viņš saka. Nevienš no mums nespēj uzņemties atbildību otra cilvēka vietā.

Tomēr pavisam cita lieta, ja palīdzības sniegšana pašam sniedzējam rada izjūtu “es esmu labs cilvēks”, pārākuma apziņu un sava svarīguma sajūtu. Varbūt tu bēdz pats no savu problēmu risinājuma, dodot labus padomus citiem, kas tiem būtu jādara? Ir tik daudz dažādas slēptas motivācijas palīdzības sniegšanai, kas var neglīti atklāties visnegaidītākajos brīžos.

Vēl ir tāda lieta kā parāda sajūta. Tā liek cilvēkiem atteikties no palīdzības saņemšanas. Kamēr vieni ir gatavi saņemt jebkādu materiālu palīdzību jebkuros daudzumos, būs citi, kas nepieņems ne vismazāko palīdzību no citiem. Tā ir svarīga prasme – pieņemt dāvanu, nenoniecinošot tās devēju. Ne visiem šāda prasme piemīt. Tas var būt pašlepnums, kas liedz pieņemt palīdzību no citiem. Man ir nācies sastapt tādus kristiešus, kuri ir atsaucīgi uz palīdzības sniegšanu

citiem, bet kategoriski noraida jebkādu palīdzību sev pašiem. Tie gūst apmierinājumu vientuļā cietēja lomā. Šķiet, ka šie Dieva bērni tā isti netic tam, ka Dievs viņus pieņem un ļoti mīl.

Efektīva palīdzība notiek, kad palīdzības devējs un tās saņēmējs abi ir gatavi. Palīdzība ir efektīva, ja tā nerada parāda sajūtu. Palīdzība ir efektīva, ja tā neizjauc attiecības. Palīdzība ir efektīva, ja tā neveicina otra cilvēka slinkumu un bezatbildību.

Nav jāsteidzas uzņemties citu cilvēku saistības vai parādus. Vispirms ir jānoskaidro apstākļi, jo var gadīties, ka problēmas risinājums ir pavisam savādāks, nekā tas šķiet no pirmā acu uzmetiena.

Cik daudz ir bijis gadījumu, kad tikusi sniegta palīdzība, kura nav palīdzējusi! Nevienam no mums nav visu atbilžu, kuras sniegt tam, kuram, šķiet, būtu nepieciešama mūsu palīdzība. Dažkārt vislabākā palīdzība ir uzklausiēt otru cilvēku. Kā tas ir sacīts senajā tautas gudrībā: “Dalīta bēda ir jau puse no bēdas.”

Neviens no mums nevar izjust to pašu, ko izjūt otrs cilvēks. To var tikai iztēloties. Tādēļ, sniedzot palīdzību, svarīgi cilvēkam dot vismaz divas alternatīvas esošajā situācijā, lai tas spētu pats izvēlēties, pa kuru ceļu savā dzīvē virzīties tālāk. Un vēl, visa galā – “kas dod no sava, lai to dara vientiesīgi, [...] kas strādā žēlsirdības darbu, lai dara to ar prieku.” (Rom. 12:5)

Dažkārt vislabākā palīdzība ir līdzjūtība, otra cilvēka uzklausišana, ieklausoties, ko viņš saka. Nevienš no mums nespēj uzņemties atbildību otra cilvēka vietā.

PIEDOŠANA

Dainis Rudzīts – Līvānu draudzes un Daugavpils grupas mācītājs

Apmēram pirms divdesmit gadiem man bija priekštiesība būt par liecinieku kādam skaistam notikumam – jaunas ģimenes sākumam. Laulību ceremonijā uzrunas laikā mācītājs klātesošajiem uzdeva jautājumu: “Kas laulības dzīvē ir vissvarīgākais?” Un tūlīt piebilda: “Tam, kurš pateiks pareizo atbildi, es iedošu desmit latus.” Man uzreiz nāca doma: ja izsludināta tik liela atlīdzība tikai par pareizu atbildi, tad atbilde nevar būt pavisam

vienkārša. Uzreiz no zāles skanēja atbilde: “Mīlestība!” – “Nē!” Skanēja vēl kādi minējumi, bet mācītājs joprojām gaidīja īsto atbildi. Tad nez no kurienes šī raksta autoram atnāca doma: “Piedošana!” Atbilde izrādījās pareiza, un mācītājs turpināja.

Lasot Biblii, nevar nepamānīt atklāsmi par tādu Dieva rakstura šķautni kā piedošana. Ir vairāki stāsti no sentēvu dzīves par to, kā piedošana ir atjaunojusi sarautās

attiecības. Jēzus daudzkārt mācīja par šīs darbības svarīgumu Viņa mācekļu dzīvē. Tam veltīja arī kādu līdzību. Arī apustuļi, pārņemot mācekļības stafeti, neapstājas pamācīt draudzes par to, cik būtiska ir piedošana. Cik var saprast no Svēto Rakstu lappusēm, tad spēja piedot nav vienīgā, bet tomēr izšķiroša īpašība, kas noteikti piemīt katram, kurš ir Jēzus māceklis un gaida uz Debesu valstību.

DIEVA RAKSTURA ATKLĀSME

Svētie Raksti ļauj mums apjaust neaptveramā Dieva raksturu. Dāvids, sajūsminoties par dievišķo piedošanu, izsaucas: “Jo Tu, Kungs, esi laipnīgs un piedod labprāt: esi bagāts žēlastībā visiem, kas Tevi piesauc.” (Ps. 86:5) Uzkrītošs šajā teikumā ir vārds “labprāt”. Debesu Tēvam patīk piedot, Viņš to dara no laba prāta.

Pravietis Miha par Dievu: “Kur ir tāds Dievs, kā Tu esi, kas piedod grēkus un neatmaksā Savas tautas atlikušajiem viņu noziegumus, kas mūžīgi netur dusmas? Jo Tev patīk žēlastība.” (Mih. 7:18) Pravietis savu sajūsmu par Dievu izsaka jautājuma formā. Un atbilde, šķiet, ir pašsaprotama, ka nav cita tāda Dieva. Citiem dieviem nepiemīt šāda piedošana un neatmaksāšana.

JĒZUS PAR PIEDOŠANU

Jautāts pamācīt, kā teikt lūgšanu, Jēzus saka arī šos vārdus: “Un piedodi mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem.” (Mt. 6:12) Šeit mēs redzam, ka lūgums pēc piedošanas ir cieši saistīts ar mūsu attieksmi pret saviem “parādniekiem”.

Kādā citā reizē Jēzus runā par to, kādam ir jābūt sirds stāvoklim lūgšanas laikā: “Un, kad jūs stāvat, Dievu lūgdami, tad piedodiet, ja jums kas ir pret kādu, lai arī jūsu Tēvs, kas debesīs, jums piedod jūsu pārkāpumus. Bet, ja jūs nepiedodat, tad arī jūsu Tēvs debesīs jūsu pārkāpumus nepiedos.” (Mk. 11:25, 26)

Un, kad jūs stāvat, Dievu lūgdami, tad piedodiet, ja jums kas ir pret kādu, lai arī jūsu Tēvs, kas debesīs, jums piedod jūsu pārkāpumus. Bet, ja jūs nepiedodat, tad arī jūsu Tēvs debesīs jūsu pārkāpumus nepiedos.” (Mk. 11:25, 26)

LĪDZĪBA UN PAMĀCĪBA

Atbildot uz Pētera jautājumu par vajadzīgo piedošanas reižu skaitu, Jēzus neaprobežojās ar īso atbildi – četri simti deviņdesmit, bet izstāstīja līdzību par diviem parādniekiem:

“Tāpēc Debesu valstība ir līdzīga ķēniņam, kas ar saviem kalpiem gribēja norēķināties. Un, kad viņš iesāka norēķinu, viņam pieveda parādnieku, kas tam bija parādā desmit tūkstošu talentu. Bet, kad tas nespēja samaksāt, tad kungs pavēlēja to pārdot ar sievu un bērniem, un visu, kas tam bija, un samaksāt. Tad kalps krita pie zemes un viņu gauži lūdza, sacīdams: cieties ar mani, es tev visu nomaksāšu. Tad kungam palika kalpa žēl, un viņš to palaida un parādu tam arī atlaida. Bet šis pats kalps, izgājis ārā, sastapa vienu no saviem darba biedriem, kas tam bija simts denāriju parādā; viņš to satvēra, žņaudza un sacīja: maksā, ko esi parādā! Tad viņa darba biedrs krita tam pie kājām, lūdzās un sacīja: cieties ar mani, es tev samaksāšu. Bet viņš negribēja un nogājis to iemeta cietumā, tiekāms tas savu parādu samaksā. Kad nu viņa darba biedri to redzēja, tad tie ļoti noskuma, tie aizgāja un izstāstīja savam kungam visu, kas bija noticis. Tad viņa kungs to pasauca un tam sacīja: tu nekrietnais kalps! Visu šo parādu es tev atlaidu, kad tu mani lūdzi. Vai tad tev arīdzan nebija apžēloties par savu darba biedru, kā es par tevi esmu apžēlojis? Un viņa kungs apskaitās un nodeva to mocītājiem, kamēr tas samaksā visu, ko viņš tam bija parādā. Tā arī Mans Debesu Tēvs jums darīs, ja jūs ikviens savam brālim no sirds nepiedosit.” (Mt. 18:23–35)

MOTIVĀCIJA PIEDOŠANAI

Visās šajās Jēzus pamācībās varam manīt kādu līdzību – katru reizi dievišķā piedošana ir tieši atkarīga no manas piedošanas, un otrādi – mana spēja piedot ir tieši proporcionāla manai izpratnei par to, cik daudz Dievs ir piedēvis man.

Kurš tad ir bijis pirmais šajā piedošanas lokā? Tā noteikti ir bijusi Dieva piedošana, kas ir pieskārusies katram no mums. Man ir piedots, bezgala daudz piedots. Man ir piedots tas, kas ir bijis par šķērslī manai saskaņai ar Debesu Tēvu un manai dalībai mūžīgajā dzīvē. Tas, kas ir nepieciešams, ir apjaust man piedotā apmērus, un tas ir iespējams, tuvojoties Dievam caur lūgšanu un Bībeles izpēti.

NOBEIGUMS

Šis Jēzus, praviešu un apustuļu pamācības liek saprast piedodoša sirds stāvokļa izšķirošo nozīmi ne tikai šīs dzīves attiecību panākumos un personīgā labsajūtā, bet arī attiecībā uz mūsu mūžīgo likteni. Arī šajā jautājumā mums arvien vairāk ir jāatdarina mīlošais Debesu Tēvs. Tēvs sagaida, ka arī mēs piedodam labprāt.

Pirms divdesmit gadiem pēc kāzu ceremonijas mācītājs pienāca pie manis, atvēra maku un pasniedza izsludināto atlīdzību par atbildi uz jautājumu, kas laulības dzīvē ir vissvarīgākais.

Šo pārdomu noslēgumā apustuļa Pāvila aicinājums kolosiešiem un mums, šī raksta lasītājiem: “Tad nu kā Dieva izredzētie, svētie un mīļotie, tērpieties sirsnīgā līdzjūtībā, laipnībā, pazemībā, lēnībā, pacietībā, ka jūs cits citu panesat un cits citam piedodat, ja vienam ir ko sūdzēties par otru. Tāpat kā mūsu Kungs jums piedēvis, piedodiet arī jūs.” (Kol. 3:12, 13)

SLUDINĀJUMS

Māsa, kurai kustību traucējumu dēļ 4. stāva dzīvoklis sāk kļūt par apgrūtinājumu, lūdz iespēju izīrēt istabiņu kādā Latvijas piepilsētā vai ciemā, kur būtu draudzes apmeklēšanas iespējas.

Tel. +37129901881

BALTIJAS KONFERENČU ŪNIJAS KONGRESS

No 2024. gada 6. līdz 8. jūnijam Rīgā, Baznīcas ielā 12a notika kārtējais Baltijas konferenču ūnijas jeb, kā ierasti sakām, Baltijas ūnijas kongress. Par tā moto šogad bija izvēlēti vārdi no 2. Kor. 2:14: “Paldies Dievam, kas [...] caur mums izplata Viņa atziņas labo smaržu visās malās.”

Uz kongresu bija pulcējušies delegāti no visām trim Baltijas valstīm, kā arī pārstāvji no Transeiropas divīzijas – prezidents Daniels Duda (*Daniel Duda*), prezidenta vietnieks, divīzijas lauka sekretārs Ians Svīnijs (*Ian Sweeney*) un sekretārs Roberts Čizmadia (*Robert Csizmadia*). Latvijas draudžu savienību šajā kongresā pārstāvēja 25 delegāti – Dainis Rudzītis, Agris Bērziņš, Tālvāldis Vilnis, Līvija Baltrušaite-Karzone, Mārtiņš Subatovičs, Anitra Roze,

Vineta Krauliņa, Daina Kleimane, Māris Melngalvis, Sigita Peše, Ints Sprancis, Linda Šķērsta-Saļņikova, Āvo Štopis, Anna Šlakota, Juris Cīrulis, Jānis Rozenbergs, Ramute Baltadone-Čendlere, Ieva Lauka, Ansis Avišāns, Ineta Ulnicāne, Eva Šmideberga, Mikus Mezītis, Zigurds Laudurģs, Alberts Trucis un Laura Vendele.

Kongresa pirmā diena, kā jau ierasts, iesākās ar delegātu reģistrēšanos. Pēc tās ceļš veda uz Lielo zāli, kurā varēja satikt kaimiņvalstu brāļus un māsas un pārrunāt aktualitātes Baltijas draudzēs. Kā jau baltiešiem ierasts, sākumā visi vairāk vai mazāk turējās savrup un vairāk komunicēja ar savas valsts delegātiem, bet dienas gaitā ziemeļnieciskā atturība pamazām atkāpās.

Kongresa darba sesiju atklāja Baltijas ūnijas prezidents Ivo Kāssks (*Ivo Kāssks*). Pēc ievadvārdiem pienāca laiks Dieva slavēšanai un lūgšanām. Dziesmas skanēja visiem delegātiem kopīgi saprotamajā angļu valodā, un kopīgajā dziedāšanā klātesošos vadīja Daina Kleimane, Jana Jansone, Mārtiņš Subatovičs un Alberts Trucis. Nākamajā kops dziedāšanas reizē viņiem pievienojās arī divi delegāti no Igaunijas, tad dziesmu pēdējie panti tika dziedāti skanīgajā igauņu valodā.

Kopīgā kongresa ievadlūgšana bija skaista kulminācija 7 lūgšanu dienām pirms kongresa, kuru laikā nācām pie Jēzus tādī, kādi esam, godinājām Jēzu kā savas dzīves Kungu, satikāmies ar Jēzu Viņa Vārdā, lūdzām par to, lai saņemtu Svētā Gara kristību katru dienu, satikām Jēzu lūgšanā, lūdzām pēc vēlmes mācīties, kā darīt ļaudis

par Jēzus mācekļiem, lūdzām par kongresa darba gaitu, komiteju darbu un delegātiem – lai vienotība un Dieva vadība ir katrā lēmumā.

Pēc dziesmas un lūgšanas uzrunu, pamatojoties uz Atklāsmes grāmatas 3. nodaļu – vēstījumu Filadelfijas draudzei un durvīm, kuras mūsu priekšā ir atvēris Dievs, – teica Transeiropas divīzijas prezidents Daniels Duda.

Kongresa darba pirmo sanāksmi vadīja Baltijas ūnijas prezidents Ivo Kāskis, piedaloties mantzinim Janusam Janari Kogermanam (*Jaanus-Janari Kogerman*) un sekretāram Daumandam Sokolovskim, kurš, būdams arī Mandātu komisijas pārstāvis, atbilstoši darba kārtībai ziņoja par kongresā klātesošo delegātu skaitu, secinot ka delegātu skaits ir pietiekams un

kongress uzskatāms par likumīgu un balsstiesīgu. Ar balsošanu par kongresa delegātiem tika apstiprināti arī tā goda viesi Valdis Zilgalvis un Vilnis Latgalis.

Darba turpinājumā kongress apstiprināja Organizācijas komiteju 15 cilvēku sastāvā. Šīs komitejas uzdevums ir izvirzīt kandidātus Ievēlēšanas komitejai, kura tad tālāk izraudzīsies kandidātus Baltijas ūnijas amatiem un padomei. Latviju šajā komitejā pārstāvēja Juris Cīrulis, Agris Bērziņš, Dainis Rudzīts, Eva Šmideberga un Sigita Pešele, Igauniju – Indreks Plompū (*Indrek Ploompuu*), Kalle Tuvi, Karina Millere (*Karin Miller*), Krēta Lobusa (*Krõõt Lõbus*) un Mēri Pajula (*Meeri Pajula*), Lietuvu – Lolita Gudaite (*Lolita Gudaite*), Neringa Čereskiene (*Neringa Cerkiesienė*), Nijole Bareikiene (*Nijole*

Bareikienė), Tads Venčaitis (*Tadas Venčaitis*) un Vaidas Geležele (*Vaidas Geležėlė*). Komitejas darbu vadīja TED prezidents Daniels Duda.

Kamēr Organizācijas komiteja devās uz atsevišķu telpu savai darba sanāksmei, zālē palikušie delegāti uzklausa Baltijas ūnijas prezidenta Ivo Kāska atskaiti par darbu aizvadītajā piecu gadu posmā. Viņš ilustrēja ūnijas līdzšinējo sadarbību ar draudžu savienībām kā attiecības viesistabā, kur visi draudzīgā gaisotnē pulcējas kopā, lai darītu vienu darbu.

Kongresa pēcpusdienas sēdē delegāti noklausījās un apstiprināja Baltijas ūnijas mantziņa Janusa Janari Kogermana un sekretāra Daumanda Sokolovska atskaiti.

Januss Janari Kogermans savā atskaitē uzsvēra ūnijas galveno funkciju – atbalstīt tajā ietilpstošo

draudžu savienības. Viņa atskaites atslēgvārdi bija “redzējums”, “kaut kā upurēšana”, “vairāk sadarbības”, “trīskārša mīlestība”, “Dievs, draudze, pasaule”.

Baltijas ūnijas sekretārs Daumands Sokolovskis savā atskaitē iepazīstināja ar statistikas datiem, kuri atspoguļoja draudzes locekļu skaita izmaiņas un tendences triju Baltijas valstu draudžu savienības pēdējo piecu gadu laikā. Cita starpā no statistikas varēja uzzināt, ka Igaunijā uz 1 319 041 iedzīvotājiem ir 1225 adventisti, tātad 9 adventisti uz katriem 10 000 iedzīvotāju, Latvijā uz 1 810 240 iedzīvotājiem ir 3634 adventisti, tātad 20 adventisti uz katriem 10 000 iedzīvotājiem, bet Lietuvā, kuras iedzīvotāju skaits ir vislielākais – 2 692 798, bet draudzes locekļu skaits vismazākais – 632, uz katriem 10 000 iedzīvotājiem ir tikai 2 adventistu draudzes locekļi. (Tāpēc man personīgi ir liels prieks par Lietuvas brāļiem un māsām, kuri tik radoši un čakli strādā, gan izdodot literatūru, gan atrodot izdomas bagātus veidus, kā aizsniegt iedzīvotājus ar draudzes periodiskajiem izdevumiem.) Neiepriecināja statistikas dati par zaudētajiem draudzes locekļiem, jo, lai gan kristību visās trijās valstīs ir bijis mūsu reģiona kontekstam samērā daudz, tomēr dažādu iemeslu

dēļ zaudētu draudzes locekļu ir vairāk. Tā Igaunijā pēdējo piecu gadu posmā ir kristīti 70 cilvēki, bet zaudēti 188, Latvijā kristīti 188, bet zaudēti 340, savukārt Lietuvā kristīti 50, bet zaudēti 111 cilvēki. Šie skaitļi ļauj apjaust, cik uzcītīgiem, uzticamiem un neatlaidīgiem mums jābūt savā kalpošanā šajā beigu laikā, kad pasaulē ir tik daudz pašpietiekamības, bet Kristus atnākšana strauji tuvojas.

Pēc īsa pārtraukuma delegāti sāka izskatīt Baltijas ūnijas statūtus un ilgāku laiku debatēja par atsevišķos statūtu punktos veiktajām izmaiņām. Vairāki statūtu punkti raisīja sevišķi dzīvas debates, un tas ir apsveicami, jo šis dokuments ļoti lielā mērā palīdz rast skaidrību daudzos būtiskos jautājumos un tā formulējumos pat sīkākajām niansēm ir svarīga nozīme. Rezultātā statūti netika apstiprināti, bet nodoti atpakaļ Statūtu komitejai turpmākam darbam.

Debašu laikā zālē atgriezās Organizācijas komiteja ar jaunām ziņām – ir izvirzīti kandidāti dalībai divās komitejās – Statūtu komitejā un Ievēlēšanas komitejā.

Statūtu komitejai tika izvirzīti šādi kandidāti: ūnijas sekretārs (ar to domāts jaunievēlētais Baltijas ūnijas sekretārs, kurš tajā brīdī vēl nebija zināms), Roberts Čizmadia no TED, Aleksandrs Tsugajs (*Aleksandr*

Tsugai), Daumands Sokolovskis, Algimants Jankevičs (*Algimantas Jankevičius*), Januss Janari Kogermans, Ieva Lauka, Deivids Vanags (*Deividas Vanagas*), Kristjans Kalmuss (*Kristjan Kalmus*).

Savukārt Ievēlēšanas komitejai tika izvirzīti šie kandidāti: Dāvids Nimmiks (*David Nõmmik*), Imants Ģipslis, Vaļus Eičins (*Valius Eičinas*), Madis Pērna (*Madis Pärna*), Kaile Tuvi, Hele Kulpa (*Hele Kulp*), Ansis Avišāns, Sigita Pešele, Mārtiņš Subatovičs, Tads Venčaitis, Neringa Čerkesiene, Vaidis Geležele.

Kongress abas komitejas apstiprināja, un Ievēlēšanas komiteja devās uz citu telpu, lai sāktu kandidātu izvirzīšanas darbu.

6. jūnija vakarā Ievēlēšanas komiteja noslēdza pirmo darba cēlienu un Baltijas ūnijas kongress spēra nozīmīgu soli – tika ievēlēts jauns Baltijas ūnijas prezidents. Tas ir **Dāvids Nimmiks** (*David Nõmmik*), kurš līdz šim vadīja Igaunijas draudžu savienību un ir pildījis Baltijas ūnijas prezidenta pienākumus jau iepriekš. Lai Dieva Gars vada viņu šai nozīmīgajā amatā!

Piektdien, 7. jūnijā, Baltijas ūnijas kongress turpināja darbu. Jau 8.00 rītā uz sanāksmi pulcējās Ievēlēšanas komiteja, kuras uzdevums bija izvirzīt kandidātus ūnijas sekretāra un mantziņa amatam, kā arī kandidātus

dalībai ūnijas padomē. Pārējie delegāti ieradās dievnama Lielajā zālē nedaudz vēlāk, iesākot darba sanāksmi ar kopīgu Dieva slavēšanu un lūgšanām. Pēc tam kongresa delegātus uzrunāja Jānis Rozenbergs no Rīgas 1. draudzes, daloties pārdomās par Jēzus lūgšanu, kas lasāma Jāņa evaņģēlija 17. nodaļā.

Tad pienāca laiks Ievēlēšanas komitejas kārtējam ziņojumam – par kandidātiem Baltijas ūnijas sekretāra un mantziņa amatam. Sekretāra amatam tika izvirzīta **Līvija Baltrušaitē-Karzone**. Aizklātā balsošanā ar balsu vairākumu Kongresa delegāti nobalsoja par šīs kandidatūras apstiprināšanu. Mantziņa amatam atkārtoti tika izvirzīts **Januss Janari Kogermans**, arī viņa kandidatūru delegāti aizklātā balsošanā ar balsu vairākumu apstiprināja. Vēlam jaunajai sekretārei Līvijai Baltrušaitē-Karzonei un atkārtoti ievēlētajam mantzinim Janusam Janari Kogermanam Dieva svētības un Viņa Gara vadību uzticētajā nozīmīgajā kalpošanas darbā!

Silti pateicības vārdi tika teikti līdzšinējam sekretāram Daumandam Sokolovskim, kurš ir uzticīgi kalpojis Baltijas ūnijā vairāku gadu garumā.

Kamēr Ievēlēšanas komiteja turpināja darbu, izvirzot kandidātus Baltijas ūnijas padomei,

klātesošajiem delegātiem bija iespēja noklausīties mācītāja Andra Pešeļa sagatavoto prezentāciju ar bagātīgu fotomateriālu klāstu par septītās dienas adventistu vēsturi Baltijā un Baltijas ūnijas vēsturi. Kādā fotoattēlā Igaunijas delegācijas pārstāvji pat atpazīna sev zināmus cilvēkus.

Pēc prezentācijas, gaidot Ievēlēšanas komitejas darba rezultātus, zālē izskanēja gan aizkustinošas liecības, gan atmiņas par kādiem jautriem pārrunāumiem un kalpošanas epozidēm, ko spontāni līdzdalīja vairāki delegāti gan no Latvijas, gan Lietuvas, gan arī TED sekretārs Roberts Čizmadia.

Tad zālē atgriezās Ievēlēšanas komiteja un nosauca kandidātus, kuri izvirzīti dalībai Baltijas ūnijas padomē. Tie ir: prezidents Dāvids Nimmiks (*David Nõmmik*), sekretāre Līvija Baltrušaitē-Karzone, mantzinis Januss Janari Kogermans (*Janus-Janari Kogerman*), Igaunijas draudžu savienības sekretārs Aleksandrs Tsugajs (*Aleksandr Tsugai*), kā arī Igaunijas draudžu savienības prezidents un mantzinis (ar to domāti cilvēki, kuri Igaunijas draudžu savienībā tiks ievēlēti šajos amatos), Latvijas draudžu savienības prezidents Imants Ģipslis, sekretārs Daumands Sokolovskis, mantzinis Dāvis Priede, Lietuvas draudžu savienības prezidents Vaļus Eičins

(*Valius Eičinas*), sekretārs Algimants Jankevičs (*Algimantas Jankevičius*), mantzine Lolita Gudaite (*Lolita Gudaite*), kā arī Jana Jansone, Agris Bērziņš, Heli Tammemagi, Rains Sims (*Rain Siim*), Māris Melngalvis, Ramute Baltadone-Čendlere, Nijole Bareikiene (*Nijole Bareikienė*) un Laima Hibnere (*Laima Hibner*). Kongresa delegāti ar balsu vairākumu izteica atbalstu šādam Baltijas ūnijas padomes sastāvam. Paturēsim lūgšanās jaunievēlēto padomi – lai Dievs dāvā īpašas svētības, gudrību no augšienes un vienprātību Svētajā Garā!

Sabats, 8. jūnijs, bija kongresa pēdējā diena, kuras “darba kārtībā” – kā jau sabata svētku dienā – bija sabatskola, dievkalpojums un kopīgas svētku pusdienas.

Sabatskolu atklāja br. Vaidis Geležele no Lietuvas, tulkoja Ieva Lauka. Uz paaugstinājuma norisinājās sabatskolas klase tiešraides dalībniekiem, to vadīja Dāvis Priede, un komandā bija Imants Ģipslis, Vilnis Latgalis un Sigita Pešele. Savukārt zālē katrs dalībnieks varēja atrast sev piemērotāko klasīti, jo šoreiz zāles klasēs pārrunas notika latviešu, krievu, angļu, lietuviešu un igauņu valodā. Pēc pārrunām klasēs, misijas ziņām un ziedojumiem misijai bija laiks sabatskolas daļas noslēguma dziesmai “Tiešām tālumā zeme mums mirdz” (angļu valodā “In the sweet

by and by”), pēc kuras noslēguma lūgšanu teica jaunievēlētais Baltijas ūnijas prezidents Dāvids Nimmiks.

Dievkalpojuma otrajā daļā, kuru vadīja Alberts Trucis, svētku dalībnieki varēja gan dziedāt kopīgās dziesmas, gan slavēt Dievu lūgšanā. Tad uz paaugstinājuma kāpa Ians Svīnijs, kurš aicināja priekšā jaunievēlēto Baltijas ūnijas prezidentu Dāvidu Nimmiku, lai apsveiktu viņu un vēlētu Dieva svētības. Pēc tam jau br. Dāvids Nimmiks aicināja uz paaugstinājuma līdzšinējo ūnijas prezidentu Ivo Kāsku un viņa dzīvesbiedri Angeliku. “Viņš nevar nosēdēt mierā, kaut ko nedarot,” Dāvids Nimmiks teica par Ivo Kāsku un piebilda, ka aizvadītajā kalpošanas posmā br. Ivo vienmēr blakus ir bijusi uzticama atbalsta komanda. Pagājušais periods nebija vienkāršs Covid pandēmijas un enerģētikas krīzes dēļ, bet Dievs ir izvedis tam visam cauri. Šobrīd būdams arī Igaunijas draudžu savienības vadītājs, D. Nimmiks atklāja, ka turpmāk Ivo Kāks vadīs Igaunijas draudžu savienības Jauniešu kalpošanas nodaļu, darbosies kā mentors *Kompasa*

draudzē (*Kompassi kogudus; Estonia-compass-church*) Igaunijā un ka viņa plāns ir izveidot jaunu draudzi Tallinā.

Tad vārds tika dots pašam Ivo Kāskam, lai iepazīstinātu ar komandu, kura kopā ar viņu darbojas aizvadītos piecus gadus. Uz paaugstinājuma tika aicināti Daumands Sokolovskis, Inga Šlakota, Patrīcija Oberte, Januss Janari Kogermans un Baltijas ūnijas padomes loceklis. Skanēja pateicības vārdi komandai un svētību vēlējumi visiem, kuri turpinās kalpot vai nu Baltijas ūnijā, vai katrs savā draudžu savienībā.

Pateicības vārdus par labo sadarbību Ivo Kāskam un viņa komandai teica Latvijas draudžu savienības prezidents Imants Ģipslis.

Pēc tam jaunais Baltijas ūnijas prezidents Dāvids Nimmiks aicināja uz paaugstinājuma jauno komandu, kura darbosies nākamajos trīs gadus – sekretāri Līviju Baltrušaiti-Karzoni, mantzini Janusu Janari Kogermanu un klātesošos ūnijas padomes locekļus. Pateicības lūgšanu par iepriekšējo komandu un svētību

lūgšanu par jauno komandu teica br. Ians Svīnijs.

Br. Svīnijs dievkalpojumā kalpoja arī ar bērnu stāstu un svētrunu, kuras pamatā bija ūnijas kongresa moto “Paldies Dievam, kas [...] caur mums izplata Viņa atziņas labo smaržu visās malās.” (2. Kor. 2:14)

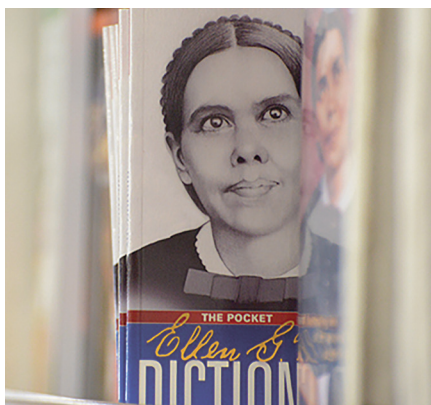
Paldies Dievam par vadību aizvadītajā Baltijas ūnijas darba posmā! Paldies Dievam par Viņa izraudzītiem kalpotājiem, kuri turpinās darbu Baltijas ūnijā šai visā Eiropā un visā pasaulē nebūt ne vieglajā laikā!

Lai Dieva žēlastībā un vadībā ikvienam no mums izdodas būt par Viņa saldo smaržu tur, kur katrs no mums atrodas!

Sagatavoja: Anitra Roze
Foto: Agris Janišauskis

Andris Pešelis

ELENAS VAITAS SIMPOZIJS ŅŪBOLDĀ

Elenai Vaitai veltītais simpozijs notika jau pavasarī, un nelielu ieskatu tajā sniedzām “Adventes Vēstu” maija numurā. Savukārt šajā dubultnumurā piedāvājam plašāku ieskatu tajā, kas simpozijā tika runāts un kādas bija tā galvenās aktualitātes.

Šis simpozijs norisinājās Ņūboldas koledžā (Lielbritānijā) no 19. līdz 21. aprīlim. Tā norise bija saskaņota ar 50. gadadienu, kopš dibināts Eiropas Elenas Vaitas izpētes centrs, kas atrodas šīs koledžas bibliotēkā. Šajā centrā atrodas svarīgi dokumenti un grāmatas, kurus var izmantot studenti, rakstot savus darbus, atsaucoties uz pirmavotiem.

Pēc organizatoru aplēsēm simpoziju apmeklēja no 800 līdz 1000 apmeklētāju. Lielākā daļa no tiem nāca no Britu ūnijas, taču bija daudz viesu no citām valstīm. Jaunākajiem apmeklētājiem – bērniem un jauniešiem – bija savas nodarbības, kuras vadīja Ģenerālkonferences vadītāji. Arī viņu nodarbības bija veltītas E. Vaitas mantojuma tēmām.

Simpozijā uzstājās 14 lektori. Simpoziju ievadīja un noslēdza Transeiropas divīzijas vadītājs Daniels Duda (*Daniel Duda*). Pirmais lektors bija Ģenerālkonferences Elenas Vaitas mantojuma fonda

vadītājs Merlins Bērts (*Merlin Burt*). Viņa tēma bija par Elenas Vaitas jaunību un viņas mīlestību uz Dievu.

Ņūboldas koledžas vadošais lektors sistemātiskajā un Bībeles teoloģijā Žans Barna (*Jan Barna*) lasīja lekciju par to, kā nolasīt Elenu Vaitu. Lektors uzsvēra, ka ir būtiski paturēt prātā – viņa dzīvoja 19. gadsimtā, kad pastāvēja kultūra, laiks un pasaules uztvere, kas atšķiras no tagadējās. To ir nepieciešams ievērot, kad interpretējam E. Vaitas darbus un pielāgojam tos mūsdienām. Tas ir svarīgi, lai nesāktu apgalvot, ka E. Vaita raksta tieši to, ko vēlamies viņai piedēvēt. Ž. Barna atgādināja, ka tieši šo kultūras atšķirību dēļ ir ļoti viegli viņas darbus sagrozīt. Tādēļ, pirms praktizējam tajos atrodamos ieteikumus mūsdienu situācijā, ir jāizpēta viņas citāta konteksts, viņas laika ticības sistēma, pasaules uzskats un valodas izteiksmes veids. Lai saņemtu kvalitatīvu padomu no viņas darbiem, ir jāieklausās pašā E. Vaitā, uzsvēra lektors, nevis jāvadās no lasītāja pasaules uzskata vai pieņēmumiem par to, ko, pēc viņa ieskata, E. Vaita raksta.

Endrūsa Universitātes Adventistu izpētes centra vadītājs Kevins Bērtons (*Kevin Burton*) savā lekcijā minēja Elenas Vaitas kritiķu svarīgākos argumentus, kad tie uzsver viņas dzimumu, lai noraidītu viņas

ieguldījumu. Kopš 19. gadsimta pastāv zināmi aizspriedumi pret sievietēm kā vadītājām un viņu vietu sabiedrībā.

Kritiķi daudzkārt ir uzsvēruši, ka E. Vaita nevar būt pravietiskajā kalpošanā, jo ir sieviete. 19. un arī 20. gadsimtā ierasts bija, ka stingri un patiesi vadītāji var būt tikai ekskluzīvi vīrieši. Viņi te saskatījuši problēmu, jo arī pašā Bībelē ir panti, kas ierobežo sievietes lomu tieši fiziskā trausluma un ķermeņa fizioloģijas dēļ. Kritiķi tādēļ kā viņas vīziju iemeslu dažkārt min sievietes tendenci uz histēriju, personisku psihisku saslimšanu vai viņas bērnības galvas traumu. Tie sasaista visu Elenas Vaitas kalpošanu, ieskaitot viņas vīzijas, ar sievietes ķermeņa vājību, tieksmi uz transu, histērisku iztēli un tādēļ – nekonsekveci un neuzticību. Šis aizspriedums pret sievieti parādās pat adventistu rakstos, kas aizstāv Elenas Vaitas pravietisko kalpošanu. Piemēram, aprakstā par to, ka pirms E. Vaitas pravietiskas vīzijas bija dotas diviem vīriešiem – Viljamam Fojam un Hazenam Foksam –, taču viņi atteicās no šīs kalpošanas, tādēļ – kā to uzsver šajā stāstījumā – Dievs uzticēja pravietisko kalpošanu pašam “vājākajam” no adventistiem. Ko nozīmē “vājākais”? Šis vārds uzsver, ka viņa bija sieviete, tādēļ attiecīgi – “vājākā” no visiem. Tas netieši norāda, ka E. Vaita esot bijusi

Endrūsa Universitātes Adventistu izpētes centra vadītājs
Kevins Bērtons

Ņuboldas koledžas vadošais lektors sistematiskajā un
Bībeles teoloģijā Žans Barna

bezmaz vai Dieva pēdējā izvēle, ka Viņam vairs neesot bijis neviena, ko aicināt, kā tikai šo pašu “vājāko” – tas ir sievieti. Šajā stāstā E. Vaitas dzimuma uzsvēršana, norādot uz viņas “vājību”, ir nožēlojama. Tomēr jāsaprot, ka 19. gadsimtā vēl nebija domu par to, ka abi dzimumi varētu būt kaut kādā ziņā līdzvērtīgi. Tas parādās arī pašas Elenas Vaitas rakstos, kad viņa raksta aicinājumus nevis vienkārši “ļaudīm” vai “cilvēkiem”, bet gan nošķirot – “vīriešiem” un “sievietēm” (*to every man and woman*). Latviešu tulkojumos mūsdienās abi šie vārdi, ievērojot šobrīd pastāvošo izpratni, bieži vien tiek tulkoti kopā – “ļaudīm”, vairs neizceļot atšķirības starp abiem dzimumiem. Kaut gan nākas atzīt, ka šie dzimumu atšķirību aizspriedumi daudzviet Rietumu sabiedrībā (pat adventistu organizācijā) vēl joprojām ir aktuāli, kas traucē uztvert sievietes, tajā skaitā Elenas Vaitas, kalpošanu draudzē nopietni tieši dzimuma dēļ.

Lektors Bērtons secināja, ka Elenas Vaitas kritiķu visstiprākais arguments, kādēļ noraidīt viņas pravietisko kalpošanu, ir tieši E. Vaitas dzimums. 19. gadsimtā pastāvēja uzskats, ka labi rakstnieki ir tikai vīrieši, veseli ir tikai vīrieši, meistari un ģēniji ir tikai vīrieši. Lielus darbus dara tikai vīrieši. Viktorijas laikmeta literatūrā sievietes

tiek aprakstītas kā vājas, slimīgas un pārlieku iespaidojamas. Sievietes ķermenī nevar pastāvēt inteligence. Ārsti 19. gadsimtā brīdināja sievietes atteikties no smadzeņu lietošanas, jo tas, viņuprāt, var novest pie saslimšanām. Tā laikmeta ārsti uzskatīja, ka liela daļa no sieviešu saslimšanām rodas tādēļ, ka sievietes par daudz domā. Meitenēm izglītība neesot vajadzīga, jo tas vājinot veselību. Meiteņu skolās lielākā uzmanība tika pievērsta nevis izglītībai, bet gan audzināšanai un mājturībai. Tādēļ Elena Vaita ir bijusi kā reformatore savā laikmetā, kas aicināja un iedvesmoja arī citas sievietes apzināties savas robežas, brīvības un kalpošanas iespējas plašajā Dieva druvā.

Iepriekšējais Eiropas Elenas Vaitas izpētes centra vadītājs Radiša Antičs (*Radiša Antičs*) no Serbijas savā lekcijā izcēla atsevišķus momentus, kad ļaudis, vēloties labu, sagroza E. Vaitas darbus. Tas var notikt, piemēram, personiskā komunikācijā vai sarakstē, kad tiek lietoti E. Vaitas citāti, lai pastiprinātu savu personisko argumentāciju. Protams, ka šādos gadījumos citāti tad var būt izrauti no konteksta un lietoti, vadoties no mūsu pašu personiskās realitātes uztveres. Citiem vārdiem sakot, to var dēvēt par manipulāciju. Vēl R. Antičs uzsvēra, ka mūsu pašu realitātes

uztvere var novest pie nepamatotiem apgalvojumiem, piemēram, kad tiek sacīts, ka mūsu ticība ir balstīta uz Bībeli UN Elenas Vaitas rakstiem. Labu gribot, šis “UN” var novest pie secinājumiem, ka adventistu ticību veido ne tikai Bībele, bet arī ārpusbībeliski avoti. Dažkārt mēs pārmetam, ka Romas katoļu baznīcas autoritāti veido Baznīcas tradīcija, Baznīcas vadītāji un Bībele. Taču šis mazais “UN” noved pie līdzvērtīgiem secinājumiem arī par pašiem adventistiem.

Pati E. Vaita vairākkārt ir uzsverusi, ka adventistu ticības pamatā ir un var būt tikai Bībele. Principu “Sola Scriptura” var lietot tikai attiecībā uz Bībeli, nevis uz Elenas Vaitas darbiem, lai arī cik ļoti mēs tos vērtētu.

Kādi apgalvo, ka Elenas Vaitas darbi “palīdz” labāk saprast Bībeli. Arī ar šo apgalvojumu ir jābūt uzmanīgiem. Elenas Vaitas darbi ir autoritatīvi, bet primārais avots ir Bībele. Mēs varam ņemt vērā E. Vaitas padomus un ieteikumus, tomēr lielā gaisma ir Svētie Raksti, un Svētais Gars skaidro Rakstus.

Ģenerālkonferences Elenas Vaitas mantojuma centra darbinieks Alberto Timms (*Alberto R. Timm*) savā lekcijā skaidroja inspirācijas terminu. Viņš uzsvēra, ka inspirācija attiecas nevis uz teksta vārdiem, bet gan uz pašu

Simpozija dalībnieki

Elenas Vaitas mantojuma fonda vadītājs Merlins Bērts

pravieti. Bībele nav dota pārcilvēciskā valodā. Tās vārdi nav inspirēti. To ir rakstījuši inspirēti jeb iedvesmoti cilvēki. Viņiem nebija kontroles pār uzrakstītā saturu, taču viņi rakstīja atbilstoši savām zināšanām un spējam redzēto aprakstīt. Ne vienmēr pravieši saprata to, ko aprakstīja, tomēr viņu rakstītā teksta mērķis ir iedvesmot lasītājus.

Alberto Timms pieminēja dažus apgalvojumus par to, ka Elenai Vaitai var būt tikai iedvesmojoša vai garīgā loma mūsu draudzē, nevis doktrināra loma. Daļēji šis apgalvojums ir patiess, jo adventistu doktrīnas nav balstītas uz Elenas Vaitas darbiem. Tām jābūt balstītām un tās ir balstītas tikai un vienīgi uz Bībeli. Tomēr jāņem vērā veids, kā E. Vaita lietoja Bībeli, rakstot vēstules, sarakstē ar draudzes locekļiem, mācītājiem un vadītājiem, kā viņa lietoja Rakstus savos laikrakstu rakstos un grāmatās. Viņas darbi, protams, neveido adventistu doktrīnas, bet tie iezīmē vektoru, kurp virzās mūsu kustība. Nekad E. Vaita nav rakstījusi, ka viņas darbi jebkad aizvietos Bībeli.

Ziemeļkarību Universitātes Elenas Vaitas izpētes centra vadītājs Roberts Raits (*Robert Wright*) stāstīja kādu notikumu, kad kādā atkritumu izgāztuvē līdzās viņu pilsētiņai tika šķiroti atkritumi. Starp tiem bija arī kāda grāmata, kuru atkritumu

šķirošanas strādnieks pamanīja, paņēma uz mājām un sāka lasīt. Tā bijusi E. Vaitas "Lielā cīņa". Šis strādnieks jutās ļoti ieinteresēts tajā, ko bija izlasījis, un sameklēja tuvāko adventistu draudzi. R. Raits sacīja, ka šis vīrs tagad gatavojas kristībām. Ar to lektors norādīja, cik liela var būt E. Vaitas grāmatu ietekme. Viņš gan piezīmēja, ka tas nav aicinājums mest E. Vaitas grāmatas atkritumos, lai tās šādi varētu atrast savus lasītājus, taču minētais piemērs parāda, cik dažādos veidos Dievs var aizsniegt cilvēka sirdi.

Skotijas misijas mācītājs Klaudiu Popesku (*Claudiu Popescu*) sacīja: "Šis ir pirmais tāda veida simpozijš par Elenu Vaitu manas kalpošanas laikā. Tas bija ļoti labi noorganizēts. Arī pusaudzēm un jauniešiem tajā bija sava vieta, kur iegūt pieredzi. Šajā pēcpusdienā es guvu apstiprinājumu, ka septītās dienas adventistu vēsture būtu bijusi nepilnīga bez Elenas Vaitas lomas doktrīnu un institūciju veidošanā. Bez Galilejas galdnieka adventismā ir vēl kāda liela persona. Tomēr mūs nekad neviens nav dēvējis par vaitistiem, kā tas ir noticis ar luterāņiem, kalvinistiem, huterītiem, veslejiešiem vai Pestīšanas armiju, kurus identificē pēc to dibinātāju vārda."¹

¹ <https://ted.adventist.org/news/ellen-white-symposium-response/>

Pasākuma noslēgumā Transeiropas divīzijas prezidents Daniels Duda teica: "Mēs esam pateicīgi par to, kā Dievs ir lietojis Elenu Vaitu, lai svētītu adventistu kustību. Šajā simpozijā mēs bijām svētīti izpētīt nezūdošo Elenas Vaitas mantojumu, viņas dziļo ietekmi uz garīgumu, izglītību un veselību. Viņa ne tikai ir veidojusi mūsu draudzes vēsturi, bet turpina to vadīt tagadnē un iedvesmot nākotnē.

Ja mūsu dzīvē nav virzības uz priekšu, tad kaut kas ir tiešām nepareizi. Ja mūsu dzīvē nav rezultātu, tad mēs neesam Gara vadīti. Tas ir tādēļ, ka tur, kur ir Dieva Gars, ir brīvība virzībai uz priekšu. Ļaudis ir brīvi mācīties un mācīties no jauna. Mēs topam par cerības lieciniekiem, kas mūsdienu Eiropas sabiedrībai ir nepieciešams."

Nedaudz pārfrāzējot Elenas Vaitas citātu: "Mums nākotnē nav no kā baidīties, izņemot, ka mēs varētu aizmirst ceļus, pa kuriem Kungs mūs ir vadījis, kā arī Viņa dotās pamācības pagātnē." (E. Vaita. *Testimonies to Ministers*, 31. oriģ. lpp.), Daniels Duda sacīja: "Mums būtu jābaidās, ka nākotnē viss, ko vien varēsīm atcerēties, būs tikai pagātnē." Ir jāvirzās uz priekšu.

Fotogrāfijas: Vanesa Pizzuto, James Botha un David Neal

Odrija Andersone (pirmās rindas centrā), Elenas Vaitas mantojuma fonda padomes priekšsēdētāja, kopā ar vieslektoriem un vadītājiem no Transeiropas divīzijas nodaļām

ELLIŠKĪGĀ IZMEKLĒŠANA

Oļegs Bokovs – Kijivas
(Ukraina) draudzes
“Upstream Church”
mācītājs, blogeris

Originālais
video krievu
valodā:

Kā jums šķiet, cik no kapsētās apglabātajiem ir bijuši labi cilvēki, bet cik ļauni un bezdievīgi? Pēc vairuma ticīgo domām, pēdējie no minētajiem ir nonākuši baisā vietā, ko dēvē par elli, tur viņi šai pašā brīdī cieš mokas, dēmonu ielenkti, un tur viņiem jāpavada visa mūžība. Jā, dzirdot par verdošiem katliem, ciešanām uguns liesmās un nebeidzamām mokām, ļaudis reaģē dažādi. Vieni izbailēs metas izsūdzēt grēkus, citi sāk ienīst Dievu par Viņa cietsirdību, bet trešie gluži vienkārši smejas, jo uzskata šos stāstus par viduslaiku fantāzijām. Bet kas gan notiek patiesībā? Vai tiešām Dievs ir tik nežēlīgs, ka veselu mūžību mocīs grēciniekus ugunī? Vai varbūt Viņa taisnīgums patiešām pieprasa tik skarbu atmaksu? Un kā tas viss samērojams ar Viņa pašuzpurīgo mīlestību, kura pasaulei tika atklāta pie Golgātas krusta? Jautājums par grēcinieku likteni ir ārkārtīgi svarīgs, jo uz spēles ir paša Dieva reputācija. Kas tad ir mūsu Radītājs – mīlošs Tēvs, taisnīgs tiesnesis vai cietsirdīgs despots? Lūkosim tik skaidrībā! (2. turpinājums. Sākums AV aprīļa un jūnija numurā.)

Šajā reizē noskaidrosim, kas īsti Bībelē ir apzīmēts ar vārdu “elle”.

Svēto Rakstu tulkojumos vārds “elle” lietots vietās, kur oriģinālā redzam grieķu vārdu “hades” (ᾍδης) vai ebreju “sheol” (שְׁאוֹל). Atgādinu, ka saskaņā ar plaši izplatītu uzskatu elle ir pēcnāves soda vieta, kurā grēcinieku dvēseles cieš mokas mūžam nedziestošā ugunī.

Tomēr palūkosimies, ko par to saka Bībele!

Sāksim ar Ījaba grāmatu. “Bet, ja jau es gaidu uz nāves valstību¹ kā uz savu nākamo mitekli, kurā tumsa jau uzklājusi man guļasvietu, ja jau es kapu esmu nosaucis par savu tēvu, bet tārpus par savu māti un māsu [...]” (Īj. 17:13, 14) Ījabs apraksta šeolu, t. i. elli, kā tumšu vietu, kur cilvēki apguļas kā guļasvietā un aizmieg. Citā vietā Ījabs sniedz vēl kādu papildu informāciju: “Manas dienas lido ātrāk nekā audēja spole un izgaist bezcerībā. [...] Kā mākonis izjūk un izgaist, tā arī tas, kas aizgājis mirušo valstī², vairs neuzkāpj atpakaļ zemes virsū.” (Īj. 7:6, 9) Cilvēkus, kuri nonākuši mirušo valstībā (sheol), Ījabs salīdzina ar izjukušu mākonī,

1 Citos tulk. atšķirīgi – krievu val. *преисподняя* ‘elle’, angļu – *grave* ‘kaps’, oriģinālvalodā te lietots vārds *sheol*.

2 Citos tulk. atšķirīgi – krievu val. *преисподняя* ‘elle’, angļu – *grave* ‘kaps’, oriģinālvalodā te lietots vārds *sheol*.

resp., nonākot šai vietā, cilvēks pilnībā izgaist. Bez tam abi minētie fragmenti skaidri atklāj, ka Ījabs, būdams taisns vīrs, apzinās, ka pēc nāves nonāks šeolā. Izklaušās visai dīvaini, vai ne? Bet tas vēl nav viss.

“Kaut Tu mani mirušo valstī, šeolā, apslēptu turētu, līdz kamēr Tavas dusmu kvēles būtu atdzisušas, tad noliktu man noteiktu laiku un tad mani pieminētu! Bet, kad cilvēks nomiris, vai viņš var atkal dzīvot? Visus savus svešniecības un ciešanu cīņas gadus es ļāvos cerībām³, ka pienāks mani nomainītāji.” (Īj. 14:13, 14) Pievērsiet uzmanību – šeit Ījabs nepārprotami lūdz Dievam apslēpt viņu šeolā. Ir acīmredzams, ka perspektīva nonākt šeolā viņam šķiet pievilcīgāka nekā pašreizējās ciešanu pilnās dzīves turpināšana. Lietojot vārdus “noteikts laiks” un “nomainītāji”⁴ viņš it kā salīdzina savu atrašanos tur ar karaklausību. Viņš saka, ka cilvēks atrodas nāves

3 Citos tulk. atšķirīgi – krievu val. *es būtu gaidījis* (*Когда умрет человек, то будет ли он опять жить? Во все дни определенного мне времени я ожидал бы, пока придет мне смена*). Sinodālais tulkojums, izcēlums pievienots, angļu – *es gaidīšu* (*If a man die, shall he live again? all the days of my appointed time will I wait, till my change come*). KJV, izcēlums pievienots

4 Citos tulk. atšķirīgi – krievu val. *смена* (Sinodālais tulkojums), angļu – *my change* (KJV).

Tu manu dvēseli nepametīsi nāves valstībā, nedz Savam Svētajam liksi redzēt iznīcību. (Psalmi 16:10)

valstībā nevis mūžīgi, bet kādu Dieva noteiktu laiku, pēc kura tiks no šīs vietas izlaists.

No lasītā kļūst skaidrs, ka Bībeles elle ir mirušo jeb nāves valstība, un šī valstība nebūt nav tik briesmīga, kā daudzi iedomājas. Lūk, ko par šo vietu saka Psalmi: “Ne mirušie slavēs To Kungu, nedz tie, kas nogrimuši **klusuma zemē**.” (Ps. 115:17, izcēlums pievienots) Grieķu valodā šai tekstā lietots vārds “hades” – ‘elle’ (οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσιν σε κύριε οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾄδου.¹), kas krievu Sinodālajā tulkojumā ir iztulkots kā “kaps” (могила)². Origināltekstā šeit lietots ebreju vārds *duma* (דּוּמָה; תַּמָּה:) ‘klusēšana, klusums’. Tāpēc mūsdienu tulkojumi atklāj šo rakstvietu atšķirīgi³ un tulko vārdu “hades”/ “duma” kā ‘klusuma valstība’.

Kā redzat, Rakstos elle nosaukta par klusuma valstību. Tur neslavē Dievu un nekliedz aiz sāpēm un mokām. Iespējams, kāds no jums jau ir sapratis, kāda ir Bībeles elle. Bet, ja jums vēl nav īstas pārlicības, tad nākamais Rakstu fragments noteikti ieviesīs pilnīgu skaidrību. “Tas pats liktenis skar visus bez izšķirības: un vienāds liktenis ir taisnam un negantam, labam un ļaunam, šķīstam un nešķīstam, tam, kas upurē, kā arī tam, kas neupurē; labajam notiek tāpat kā grēciniekam, un tam, kas zvēr, tāpat kā tam, kas no zvēresta bīstas. [...] ⁵ Dzīvie vismaz vēl zina, ka viņiem ir jāmirst, nomirušie turpretī vispār nezina vairāk nekā, tiem arī nav vairs ko algas gaidīt; pat viņu piemiņa aizmirstas. ⁶ Tiklab laiks mīlēt, kā ienīst un dzīves iekārēs degt viņiem jau sen pāri, un mūžībā viņi nepiedalās vairs ne pie kā, kas norisinās zemes virsū. [...] ¹⁰ Visu, ko tava roka spēj ar taviem spēkiem veikt, to dari, jo pazemē⁴, kurp tavs ceļš iet, nav ne darba, ne vairs kādu

pārdomu, ne atziņas, ne gudrības.” (Sal. māc. 9:2, 5, 6, 10) Salamans raksta, ka šeolā nav ne mīlestības, ne ienaida, ne zināšanu, ne gudrības, ne atmiņu, tur nav nekā. Turklāt Bībeles elli nevar uzlūkot kā soda vietu, jo tur nonāk gan taisnie, gan ļaundari.

Interesanti atzīmēt, ka šeola aprakstos minēta tārpu sega (Jes. 14:9–11), elles vārti (Jes. 38:10), nepiepildāma rīkle un mute (Jes. 5:14), kas aprij cilvēkus, kā arī citas Bībeles poētiskās valodas metaforas, kuru uzdevums ir rosināt lasītāja iztēli. Taču visu šo izteiksmīgo tēlu pamatā ir kāda realitāte, un tā ir šāda: šeols ir vieta, kurā nonāk visi mirušie, tā ir drūma klusuma un miera vieta, kurā visi guļ līdz brīdim, kamēr pienāks viņu mošanās stunda. Tātad ir gluži skaidrs, ka šeols apzīmē kapu, kurā mirušie mierīgi guļ līdz augšāmcelšanās dienai. Citiem vārdiem sakot, šeols apzīmē gan vietu, gan arī bezapziņas stāvokli, kādā atrodas visi mirušie.

Šajā pētījumā minēti tikai daži no tekstiem, kas apstiprina izdarīto secinājumu pamatotību. Turpmāk pievienotas vēl vairākas rakstvietas, kuras skar šo pašu tēmu.

Īj. 10:21, 22 “[...] pirms es nokāpju, lai vairs neatgrieztos, tumsības un nāves ēnas zemē – zemē, kur bieza tumsība, kur nāves ēna un nekārtība, kur gaisma līdzīga tumsai.”

Īj. 17:11–14 “Manas dienas ir aiztecējušas, mani nodomi ir sabrukuši, mani svētākie sirds centieni! Manu nakti viņi taisās pārvērst par dienu, jo man taču gaisma esot tuvāka nekā tumsa! Bet, ja jau es gaidu uz nāves valstību kā uz savu nākamo mitekli, kurā tumsa jau uzklājusi man guļasvietu, ja jau es kapu esmu nosaucis par savu tēvu, bet tārpas par savu māti un māsu [...]”

Ps. 6:6 “Jo nāvē Tevi vairs nepiemin! Kas gan pazemē Tevi slavēs?”

Ps. 88:11, 12 ““Vai Tu darīsi brīnumus mirušo vidū, jeb vai aizgājušie celsies Tevi godāt? [...] Vai kapā sludinās Tavu žēlastību un Tavu uzticību nāves valstībā?”

Ps. 94:17 “Ja Tas Kungs nebūtu mans palīgs, tad jau sen mana dvēsele dusētu klusēšanas zemē.”

Ps. 31:18 “Kungs, neliec man palikt kaunā, neļauj man piedzīvot vilšanos, jo es Tevi piesaucu. Lai kaunā paliek

bezdievīgie, lai viņi apklust un aiziet pazemē!”

Jes. 14:9–11 “Bet mirušo valsts pazemē tevis dēļ ir bezgalīgi satraukta, gaidīdama tevi ierodamies, tā sacel kājās visus, kas bijuši vadoņi virs zemes, tā liek piecelties no saviem krēsliem visiem tautu ķēniņiem. Tie visi runā un sauc tev preti: arī tu esi palicis nevarīgs kā mēs visi, tu esi mums līdzīgs! Nogrimusi ellē tava godība un tavu cītaru skaņa! Cirmeņi ir tavs guļamais paklājs un tārpis tava sega!”

Īj. 3:11, 13 – 19 “¹¹ Kādēļ es neesmu nomiris mātes miesās vai gājis bojā, kad es iznācu no mātes klēpja? [...] ¹³ Jo tad jau es būtu apgūlies kapa tumsā, es snaustu, es būtu jau iemidzis, man būtu atpūta ¹⁴ kopā ar ķēniņiem un zemes varenajiem – tiem, kas sev par nāves mitekli ir cēlušies diženas dusas vietas, ¹⁵ vai kopā ar lieliem kungiem, kuriem bija zelts un kas savus namus pildīja pilnus ar sudrabu; ¹⁶ vai atkal līdzīgi nelaikā dzimušam bērnam manis vairs nebūtu, vai es būtu izzudis kā zīdāinītis, kas gaismas neredzējis. ¹⁷ Tur pat bezdievīgie ir mitējušies trakot savās dūsmās, un tur atdusa tiem, kuru spēki ir galā, ¹⁸ tur apcietinātie gūstekņi visi kopā atrod mieru, tie nedzird darba uzrauga balsi. ¹⁹ Tur mazs un liels ir tas pats, un kalps no sava kunga top brīvs.”

Un nu aplūkosim vārdu “hades”. Septuagintas tulkojumā⁵ vārds “hades” izmantots, lai tulkotu ebreju “šeol”, tā kā abiem šiem vārdiem ir viena un tā pati nozīme un tie ir savstarpēji aizvietojami.

Bet kā ar Jauno Derību, kurā vārds “hades” sastopams 11 reizes? Varbūt tieši šeit elle iegūst citu nozīmi un ar to sāk apzīmēt pēcnāves soda vietu? Lai to noskaidrotu, aplūkosim, kā šo vārdu izmanto apustuļi un evaņģēliju autori!

“Viņu Dievs uzmodinājis, nāves sāpes raisīdams, jo nevarēja būt, ka tā Viņu paturētu savā varā. Jo Dāvids par Viņu saka: Tas Kungs man vienmēr bijis acu priekšā, jo Viņš man ir pa labo roku, lai es nešaubītos. [...] Jo Tu manu dvēseli nepametīsi pazemē⁶, nedz Savam Svētajam liksi redzēt satrūdēšanu.” (Ap. d. 2:24, 25, 27) Savā labi pazīstamajā svētrunā, kas tika teikta Vasarsvētku dienā,

⁵ Vecās Derības tulkojums grieķu valodā.

⁶ Citos tulk. – ellē.

¹ Izcēlums pievienots. Origināla avots: https://www.blueletterbible.org/lxx/psa/115/1/s_593001

² KJV šis pants skan līdzīgi latviešu tulkojumam: “The dead praise not the Lord, neither any that go down **into silence**.” (Izcēlums pievienots)

³ Resp., līdzīgi tam, ko redzam latviešu un angļu tulkojumā: “Не мертвые прославят ГОСПОДА, не те, кто нисходит в **страну молчания**” (Библия в переводе Кулаковых: <https://bible.by/bti/19/113/>, izcēlums pievienots. Jāpievērš uzmanība, ka krievu tulkojumos rakstvietas norāde atšķiras. Latviešu Ps. 115:17 atbilst krievu 113:25.)

⁴ Oriģ. – šeolā.

apustulis Pēteris runā par Jēzus augšāmcelšanos, atsaucoties uz Dāvida psalmu (Ps. 16:10 “[...] jo Tu manu dvēseli nepametīsi nāves valstībā, nedz Savam Svētajam liksi redzēt iznīcību.”). Protams, Dāvids pats, kad viņš rakstīja šo psalmu, neatradās ellē. Acīmredzot viņš bija nokļuvis situācijā, kad nāve jau mīna uz papēžiem, un viņa lūgšana izsaka cerību par atbrīvošanu no tā brīža apdraudējuma un cerību uz taisno augšāmcelšanu nākotnē. Šeit labi redzam raksturīgu piemēru ebreju poētiskās valodas figūrai, ko dēvē par paralēlismu. Vienkāršāk sakot – vēloties izcelt kādu svarīgu domu, autors atkārtoti uzsver jau vienreiz izteikto, bet izsaka to nedaudz citiem vārdiem. Palūkosimies, kā tas izskatās praksē!

Vārdi “jo Tu manu dvēseli nepametīsi nāves valstībā” ir paralēle vārdiem “nedz Savam Svētajam liksi redzēt satrūdēšanu”. “Elle” (nāves valstība) šai gadījumā ir sinonīms satrūdēšanai un apzīmē kapu un nāvi. Savukārt “dvēsele” ir paralēle “svētajam” un apzīmē cilvēka dzīvību. Pēteris lieliski to zināja. Palūkosimies, ko viņš saka tālāk: “Brāļi, es uzdrošinos atklāti ar jums runāt par ciltstēvu Dāvidu; tas ir nomiris un apglabāts, un viņa kaps ir pie mums līdz šai dienai. Viņš bija pravietis un zināja, ka Dievs zvērēdams viņam bija solījis sēdināt vienu no viņa atvasēm uz viņa goda krēsla. Viņš, to paredzēdams, ir runājis par Kristus augšāmcelšanos: Viņš nepalika pazemē⁷, un Viņa miesa neredzēja satrūdēšanu.” (Ap. d. 2:29–31) Pēteris paskaidro klausītājiem, ka atbrīvošana no pazemes (elles) un satrūdēšanas nevar tikt pilnā mērā attiecināta uz Dāvidu, jo viņš ir miris un atrodas tā sauktajā ellē šajā pašā brīdī, un viņa kaps ir tam par apliecinājumu. “Nē,” saka Pēteris,

“šis ir pravietojums par Mesiju, un tas piepildījās tik tikko, tai pašā brīdī, kad Jēzus no Nācaretes sarāva nāves važas un atstāja Savu kapu tukšu.”

Kā redzam, vārds “hades” Lūkas, Apustuļu darbu grāmatas autora, izpratnē pilnībā atbilst Vecās Derības vārdam “šeol” un apzīmē kapu vai vienkārši nāvi. Šeit viss ir gluži skaidrs, tāpēc nu aplūkosim ne tik viegli saprotamus Rakstu fragmentus!

Pirmais no tiem skan šādi: “[...] Viņš man uzlika Savu labo roku, sacīdams: nebīsties! Es esmu Pirmais un Pēdējais un Dzīvais. Es biju miris un, redzi, Es esmu dzīvs mūžu mūžam, un Man ir nāves un elles atslēgas.” (Atkl. 1:17, 18) Parādījies Jānim atklāsmē, Jēzus paziņo, ka Viņam pieder nāves un elles atslēgas. Ko gan šie vārdi nozīmē?

Vārds “atslēgas” norāda uz Pestītāja varu un atsauc atmiņā Rakstu vārdus, kuros Tas Kungs nosaukts par šeola valdnieku: “Tas Kungs nokauj, un Viņš dara dzīvu, Viņš nogrūž lejā ellē⁸ un atkal uzved augšā.” (1. Sam. 2:6) Ir acīmredzams, ka ar vārdiem: “Es esmu Pirmais un Pēdējais un Dzīvais. Es biju miris un, redzi, Es esmu dzīvs mūžu mūžam” Jēzus akcentē Savu uzvaru pār nāvi. Viņā ir dzīvība – neaizgūta un neuzvarama dievišķa dzīvība. Savienodams Sevi divas dabas – Dieva un mirstīgā kritušā cilvēka dabu –, Jēzus caur Savu augšāmcelšanos uzvarēja nāvi. Tāpēc tagad Viņam ir pilnīga vara pār to, un Viņš var augšāmcelt mirušos un piešķirt nemirstību. Pretnostatot dzīvību un nāvi, elli, Jēzus Savas augšāmcelšanās kontekstā norāda, ka nāve un elle te ir sinonīmi, bet pati elle nenozīmē mūžīgu sodu neizdziestošā ugunī, bet gan nāvi uz laiku, kurai sekos augšāmcelšana.

Aplūkosim vēl kādu fragmentu!

“Es redzēju, un raugi: pelēks zirgs, un tam, kas sēdēja zirgā, bija vārds –

nāve, tai sekoja elle, un tika dota vara pār ceturto tiesu zemes nokaut ar zobenu, ar badu, ar nāvi un ar zemes zvēriem.” (Atkl. 6:8) Šis fragments ir daļa no atklāsmes par septiņiem zīmogiem, kas aino aptuveni to pašu laika posmu, par kuru vēsta atklāsme par septiņām bazūnēm. Zīmogi arī aino citu citai sekojošās mocības jeb Dieva tiesas, bet šajā gadījumā runa nav par tiem ļaudīm, kuri apspiež Viņa tautu, bet gan par tiem, kuri dēvē sevi par Viņa tautu, bet tajā pašā laikā sacēlas pret Dievu un nevēlas Viņam pakļauties. Jātnieks vārdā nāve parādās pēc ceturta zīmoga atvēršanas. Ir teikts, ka šī jātnieka zirgs ir pelēks⁹, oriģinālvalodā “hloros” (chlōros – *χλωρός*), resp., zaļgans, iespējams, dzeltenīgi zaļgans vai mironīgi bāls. Komentētāji norāda, ka vārds *χλωρός* tika lietots, lai aprakstītu slimu cilvēku vai līķi sadalīšanās stadijā. Pievērsiet uzmanību – šajā tekstā nāve un elle atkal minētas līdzās, tikai šajā gadījumā tās ir it kā personificētas un atainotas kā jātnieks pālā zirgā. Tās abas ir izgājušas pazudināt cilvēkus, un tās gūst savu laupījumu četros veidos – ar zobenu, badu, epidēmijām un zvēriem. Šis uzskaitījums aizgūts no pravieša Ecēhiēla un sniedz lasītājam atsauci uz Dieva tiesu pār nepakļāvīgo Jeruzalemi.

Tātad, aplūkojot jēdzienu “elle” Bībelē, mēs neredzam ne vismazāko norādi uz pēcnāves soda vietu mūžīgā ugunī. “Hades” visos šajos gadījumos ir sinonīms vārdam “nāve”, un tas tiek lietots, lai parādītu laiku, kad tai būs neierobežota vara pār netaisnajiem.

Vārda “hades” lietojums Apustuļu darbu grāmatā un Atklāsmes grāmatā palīdz nonākt pie pārliciecināšanas secinājuma, ka tas pilnībā atbilst Vecās Derības jēdzienam “šeol” un apzīmē vietu, kur visi atdusas pilnīgā aizmirstībā un bezapziņā, resp., kapu. Ne “hades”, ne “šeol” neko nestāsta par pēcnāves sodu vai uguni.

Tomēr Bībelē ir jēdzieni, kuri runā par reālu sodu mūžīgā ugunī. Nākamajā reizē mēs detalizēti aplūkosim šo jēdzienu nozīmi.

Tulkoja Anitra Roze

⁷ Citos tulk. – ellē.

⁸ Oriģ. – šeolā.

⁹ Citos tulk. – bāls, pāls (res., pelēcīgi dzeltens), angļu *pale*.

Viņš man uzlika Savu labo roku, sacīdams: nebīsties! Es esmu Pirmais un Pēdējais un Dzīvais. Es biju miris un, redzi, Es esmu dzīvs mūžu mūžam, un Man ir nāves un elles atslēgas.” (Atkl. 1:17, 18)

Elena Vaita

PAREIZA UZTURA IESPAIDS UZ VESELĪBU UN MORĀLI

1. DAĻA

Mums ir piešķirts tikai īss dzīves laiks, un katram vajadzētu sev jautāt: “Kā lai vislabāk izlietoju savus spēkus? Kā es varu vislabāk pagodināt Dievu un būt līdzcilvēkiem par svētību?” Jo dzīvei ir vērtība tikai tad, ja to izlieto šādiem nolūkiem.

Pirmais pienākums pret Dievu un līdzcilvēkiem ir sevis pilnveidošana. Katru dāvanu, ar kuru Radītājs mūs apveltījis, vajadzētu attīstīt līdz visaugstākajai pilnības pakāpei, lai būtu iespējams darīt tik daudz laba, cik vien mūsu spēkos. Labi pavadīts ir tikai tas laiks, kuru izlietojam mūsu fiziskās un garīgās veselības nostiprināšanai un saglabāšanai. Mēs nedrīkstam atļauties traucēt kādas ķermeņa vai prāta darbības attīstību, ne arī to sakropļot. Ja mēs to tomēr darām, tad mums noteikti būs jācieš sekas.

Katram cilvēkam ir pietiekoši izdevības, lai kļūtu par to, par ko viņš vēlas būt. Viņam ir aizsniedzamas šīs un nākošās dzīves svētības. Uz katra soļa smeļot jaunus spēkus, viņš var izveidot raksturu ar mūžīgu vērtību. Viņš var vairot savu gudrību un zināšanas katru dienu un sajūst prieku, pievienojot tikumu tikumam un žēlastību žēlastībai. Viņa spējas attīstīsies, ja tās lieto, un, jo gudrāks viņš kļūs, jo lielākas būs viņa iespējas izaugsmei. Viņa prāta spējas, zināšanas un tikumi vairošies un attīstīsies spēcīgāk un pilnīgāk.

No otras puses, viņš var savus spēkus vājināt, tos nelietojot un samaitājot ar sliktiem ieradumiem, ar pašsavaldīšanās, tikuma un pastāvīgas ticības trūkumu. Viņa ceļš

tad ved uz leju; viņš ir nepaklausīgs Dieva un veselības likumiem. Kārības viņu uzvar, tieksmes aizrauj. Tam ir vieglāk atļaut vienmēr aktīvajiem tumsas spēkiem vilkt viņu atpakaļ nekā cīnīties pret tiem un iet uz priekšu. Tam seko izlaidīga dzīve, slimība un nāve. Tāds dzīves stāsts ir daudziem, kuri būtu varējuši strādāt Dieva darbā un cilvēces labā.

Viena no visstiprākajām kārdināšanām, kurai cilvēks ir padots, ir baudkāre. Iesākumā Dievs radīja cilvēku taisnu, deva viņam pilnīgi līdzsvarotu prātu. Visu viņa orgānu lielums un stiprums bija pilnīgs un harmoniski attīstīts. Bet viltīgā ienaidnieka kārdināšanu dēļ netika ievērots Dieva aizliegums, un dabas likumu pārkāpšana nesa sev līdzīgu sodu.

Ādams un Ieva drīkstēja ēst no visiem dārza kokiem, izņemot vienu. Dievs sacīja svētajam pārim: “Tai dienā, kad tu ēdīsi no tā, tu mirdams mirsi.” (1. Mozus 2:17) Bet čūska piemānīja Ievu, pārliecinādama, ka Dievs nedarīšot tā, kā teicis. Viņa ēda augli, iedomādamās sajūtam jaunu un augstāku dzīvi. Viņa deva šo augli arī savam vīram. Čūska tai bija teikusi, ka viņa nemiršot, un arī pēc augļa baudīšanas Ieva nekādas sliktas sekas nesajuta. Viņa nemanīja neko līdzīgu nāvei, tieši otrādi – tā bija patīkama sajūta, un viņa iedomājās, ka tā jūtas eņģeļi. Ievas piedzīvojums bija pilnīgi pretējs Jehovas labajam bauslim, tomēr arī Ādams atļāva sevi kārdināt.

Tā tas notiek bieži, pat reliģiskajā pasaulē. Dieva skaidrās pavēles pārkāpj, un, “tā kā tiesu par ļauniem

darbiem nespriež tik drīz, tādēļ cilvēku bērnu sirds pildās ar drosmi darīt ļaunu.” (Sal. māc. 8:11) Par spīti visnoteiktākajiem Dieva baušļiem vīri un sievas seko savām tieksmēm un iedrošinās vēl lūgt Dievu, lai tiem atļauj grēkot pretēji Viņa skaidri izsacītajai gribai. Sātans tuvojas tādiem cilvēkiem tā, kā viņš to darīja pie Ievas Ēdenē, un iespaido tos. Viņu prāts ir uzbudināts, un tie to atstāsta kā visbrīnīgāko piedzīvojumu, kuru viņiem devis Tas Kungs. Bet patiesi piedzīvojums saskanēs ar dabas un Dieva likumu; turpretī nepareizi piedzīvojumi ir pretēji veselības likumiem un Jehovas priekšrakstiem.

No tā laika, kad cilvēks pirmo reizi padevās ēstkārei, cilvēce šai ļaunumā ir kritusi arvien dziļāk, līdz beidzot veselība ir upurēta uz baudkāres altāra. Pirms grēku plūdiem pasaules iedzīvotāji bija nesātīgi ēšanā un dzeršanā. Viņi gribēja ēst gaļu, lai gan Dievs viņiem toreiz to vēl nebija atvēlējis. Tie ēda un dzēra, līdz kamēr viņu nepareizās kārības vairs nepazina robežu, un kļuva tik ļauni, ka Tas Kungs viņus ilgāk vairs nevarēja paciest. Viņu grēku mērs bija pilns, un Dievs grēku plūdus šķīstīja zemi no tās morālā piesārņojuma.

Kad pēc grēku plūdiem cilvēki zemes virsū vairojās, viņi atkal aizmirsa Dievu, un viņu ceļi tā Kunga priekšā bija ļauni. Nesātība vairojās katrā veidā, līdz beidzot gandrīz visa pasaule nokļuva tās varā. Rupju noziegumu un grēku dēļ no zemes virsas ir izdeldētas veselas pilsētas,

kas bija kauna traips Dieva godības pilnajai radībai. Nedabīgās baudkāres apmierināšana noveda cilvēkus grēkos, kuru sekas bija Sodomas un Gomoras izpostīšana. Dievs saka, ka Bābeles krišanai par cēloni bija rīšana un plītēšana. Visu viņu grēku pamats bija baudkāres un kaislību apmierināšana.

Ēsavam bija liela kāre pēc viņam sevišķi mīļiem ēdieniem, un viņš bija jau tik ilgi izdabājis savai ēstkārei, ka nemaz nejuta vajadzību atsācīties no kārdinošās barības. Viņš atļāva domām tik ilgi kavēties pie tās, kamēr ēstkāres vara nomāca katru citu domu un ņēma viņu savā kontrolē. Viņš domāja, ka cietīs lielu zaudējumu un pat nāvi, ja nedabūs tieši šo ēdienu. Jo vairāk viņš to pārdomāja, jo spēcīgāka kļuva kārība, līdz beidzot pirmdzimtība viņa acīs zaudēja vērtību un svētumu, un viņš to izmainīja pret ēdienu. Ēsavs dižojās ar to, ka pēc paša patikas varot savu pirmdzimtību pārdot un atkal pirkt; bet, kad viņš to gribēja dabūt atpakaļ, pat pienesot lielu upuri, tad to vairs nespēja. Viņš ļoti nožēloja savu neapdomību un muļķību, bet bija par vēlu. Viņš svētību bija noniecinājis, un Tas Kungs viņam to atņēma uz visiem laikiem.

Kad Israēla Dievs izveda Savu tautu no Ēģiptes, Viņš tiem nedeva gaļas ēdienus, bet maizi no debesīm un ūdeni no klints. Bet viņi ar to nebija mierā. Viņiem Dieva dots ēdiens bija pretīgs, un tie ilgojās būt atpakaļ Ēģiptē, kur tie varētu sēdēt pie gaļas podiem. Viņi labāk gribēja paciest verdzību, pat nāvi, nekā atsācīties no gaļas. Dievs izpildīja viņu vēlēšanos un deva tiem gaļu. Nu tie ēda tik daudz, līdz beidzot rīšana noveda pie sērgas, no kuras daudzi nomira.

Var minēt vienu piemēru pēc otra, lai parādītu, kādas ir sekas, padodoties kārībām. Mūsu pirmajiem vecākiem likās maza lieta pārkāpt lielā Dieva vienīgo bausli — neēst no koka, kura augļi bija tik skaisti un garšīgi. Bet caur to viņi lauza uzticību Dievam un atvēra ciešanu un grēka slūžas, kas pārpludināja pasauli.

Noziegumi un slimības ir vairojušās ar katru nākamo paaudzi. Nesātība ēšanā un dzeršanā, kā arī izdabāšana zemiskām kaislībām ir notrulinājusi cilvēka smalkākās

spējas. Tā vietā, lai valdītu, saprāts satraucošā mērā ir kļuvis par baudkāres vergu. Pieaugošā kāre pēc bagātīgiem ēdieniem ir tik ilgi apmierināta, ka beidzot kuņģa piepildīšana ar visiem iespējamajiem gardumiem ir kļuvusi par modes lietu. Sevišķi viesībās bez jebkāda ierobežojuma nododas baudkārei. Tiek gatavotas bagātīgas pusdienas un vēlas vakariņas, kas sastāv no pikantiem gaļas ēdieniem ar treknām mērcēm, cepumiem, kūkām, saldējumiem, tējas, kafijas utt. Nav nekāds brīnums, ka no tādas barības cilvēki kļūst bāli un vājas kuņģa darbības dēļ cieš lielas sāpes.

Daba pretojas katrai tās likuma pārkāpšanai. Tā pacieš pārestību, cik ilgi vien spēj; bet tad nāk atmaksa, kas tad skar gan fiziskos, gan garīgos spēkus. Bet tas nebeidzas pie pārkāpēja. Baudkāres sekas parādās arī pie viņa pēcnācējiem, un tādā kārtā ļaunumu pārnēs no vienas paaudzes uz otru.

Tagadējā jaunatne rāda, kāda būs nākošā sabiedrība; un, ja mēs to aplūkojam, kādas cerības mēs varam likt uz nākotni? Lielākā daļa mīl priekus un bēg no darba. Daudziem trūkst morāla spēka aizliegt pašiem sevi un pildīt savus pienākumus. Viņiem ir maz pašsavaldīšanās, un pie katra nieka tie uztraucas un kļūst dūsmīgi. Ļoti daudzi visu vecumu un jebkura stāvokļa cilvēki ir bez principiem vai bez sirdsapziņas; un ar saviem laiskajiem un izšķērdīgajiem ieradumiem viņi nododas netikumiem un samaitā sabiedrību, līdz mūsu zeme ir kļuvusi par otru Sodomu. Ja kārības un tieksmes pārvaldītu prāts un reliģija, tad šodien pasaules stāvoklis būtu citādāks. Dieva nolūks nekad nav bijis, lai lietu stāvoklis būtu tik nožēlojams kā šodien. To visu padara dabas likumu rupja pārkāpšana.

(E. Vaita "Kristīgā sātība"
41.–45. lpp.)

RECEPTE VESELĪGAI MALTĪTEI

SVAIGIE KRĀSAINIE SALĀTI AR SALDO KARTUPELI

- *Zaļie zirniši
- *Bio tofu (no veikala "Dabas stacija")
- *Olīvas
- *Bio spināti
- *Bio kukurūza (no veikala "Dabas stacija")
- *Avokado
- *Redīsi
- *Izvērtis saldaiss kartupelis

Pāri salātiem izspiests svaigs laims, un sātigumam to visu var ēst ar sojas majonezi.

Lai sātīgi un veselīgi!

Recepti iesūtīja Guna Saulīte
Foto: Guna Saulīte

ZOBU PROTEZĒŠANA

DACES BIČOLES SARUNA AR DANIELU KŪMU

Interesanti, ka Svēto Rakstu lappusēs ir vairākas rakstvietas, kurās pieminēti zobi, pat doti padomi, kā rīkoties. Protams, zobu un visa mutes dobuma veselība ir ļoti svarīga, kā jau lasījām “Adventes Vēstu” maija numurā¹.

Šoreiz mans sarunu biedrs būs mūsu brālis Daniels Kūms – sertificēts zobārsts, zobu protēzists, 2016. gadā absolvējis Rīgas Stradiņa universitātes Zobārstniecības fakultāti, iegūstot zobārsta grādu, 2019. gadā pabeidzis Rīgas Stradiņa universitātes Tālākizglītības fakultāti medicīnā ar specialitāti zobu protezēšanā.

Ar zobu labošanu lielākā vai mazākā mērā ir saskāries gandrīz ikviens. Par zobu higiēnista darbu arī varam spriest, jo to apmeklējam. Taču šoreiz mūsu saruna galvenokārt būs par zobu protezēšanu. Tā ir lieta, ko vairums neizprot, daļa izvairās dažādu iemeslu pēc, daudzi baidās, un varētu minēt vēl citus iemeslus. Atceros no savas bērnības, kad mamma atgriezās no zobārsta – par vienu zobu mutē bija mazāk. Viņas daktere (tie bija 70. gadi) ar labošanu neaizrāvās, urbji un materiāli, no mūsdienu viedokļa raugoties, arī tolaik bija diezgan arhaiski.

Zobu protezēšanas tēma var kļūt aktuāla ne tikai vecumā, bet arī pēc negadījumiem vai traumām, piemēram, sporta aktivitātēs gadās zaudēt, nolauzt zobus. Ko šādos gadījumos darīt – atstāt, kā ir, vai doties pie zobārsta – protēzista? Kā nenonākt līdz stāvoklim, kad paēst grūti un plati smaidīt neērti? Šos un citus jautājumus pašķetināsim sarunā.

Dace Bičole: Vēlētos sākt ar pašu sākumu – vai mūsu zobi ir “radīti” tā, ka var kalpot visu cilvēka mūžu, 70 – 80 gadus?

Daniels Kūms: Principā, jā, cilvēka zoba ārējais slānis – emalja – ir cietākie un izturīgākie audi cilvēka organismā, zobiem ir potenciāls kalpot visu cilvēka mūžu, tikai jāņem vērā tas, ka Dieva sākotnēji paredzētais uzturs cilvēkam būtiski atšķiras no tā, ko mūsdienās ikdienā patērē vidējais eiropietis. Arī dažādi citi zobiem kaitīgi paradumi ir plaši izplatīti, turklāt iepriekšējā gadsimta sliktā kvalitatīvās zobārstniecības pieejamība daļēji ir novedusi pie tā, ka lielākajai daļai pacientu šādā vecumā ir tikai daži vai pat nav neviena zoba.

D. B: No kā ir atkarīgs, cik ilgi kalpos manis paša zobi? Cik lielā mērā es to varu ietekmēt un kā?

D. K.: Pastāvīgo zobu kalpošanas laiks ir atkarīgs no vairākiem faktoriem. Par laimi, tikai dažus no tiem, piemēram, mantotos gēnus vai mūsu pieredzi bērnībā, mēs nespējam izmainīt. Cilvēki gan bieži aizbildinās, ka arī viņu vecāki agri zaudēja visus zobus, tādejā tas it kā ir normāli, ka arī viņiem ir ļoti slikta mutes veselība, bet bieži vien vienīgais kopīgais ir tas, ka arī viņu vecāki zobus principā netīrīja.

Būtiskākos iemeslus, kādēļ tiek zaudēti zobi, ar ikdienas paradumiem cilvēks var ietekmēt. Visbiežāk zobi tiek zaudēti kariesa (tautā saukts par caurumiem) attīstības dēļ.

Kariesa attīstība ir hronisks un dinamisks process, ko var ietekmēt cilvēka uzturs. Piemēram, augsts ogļhidrātu saturs produktā veicina kariesa attīstību (šeit svarīgi pieminēt, ka produkts pat var šķist veselīgs,

piemēram, bioloģiski audzētas vīģes vai dateles, bet kariesu ļoti veicinošs, jo sevišķi, ja tā ir kā uzskoda ik pa brītiņam, starp ēdienreizēm), bet olbaltumvielām bagāti produkti caurmērā kariesa risku samazina. Arī ēšanas biežums un pat apēsto ēdienu secība, zobu tīrīšanas tehnikas efektivitāte un biežums, zobu pastas sastāvs, tas, vai pēc zobu tīrīšanas tiek izskalota mute vai arī tikai tiek izspļauta liekā zobu pasta, higiēnista apmeklējumu biežums, siekalu sastāvs un uzņemta šķidruma daudzums, un vēl daudzi dažādi faktori ir tie, kas kariesa attīstību bremzē vai tieši pretēji – veicina.

Laikus neārstēti kariesa bojājumi attīstās arvien lielāki, zaudējot arvien vairāk zoba audu, ko pēc tam nākas atjaunot ar dārgākām un sarežģītākām metodēm, bet zoba prognoze ilgtermiņā ir tieši atkarīga no saglabātā zobu audu daudzuma. Lieli kariesi vai milzīgas plombras nereti noved pie zobu lūzumiem, kas ir viens no biežākajiem iemesliem, kādēļ zobu nākas izraut. Saviem pacientiem ikdienas darbā bieži norādu uz konkrētiem zobiem ar lielām plombām, ko profilaktiski būtu ieteicams nomainīt uz laboratorijā izgatavotām keramikas restaurācijām, pirms tie katastrofāli salūzt. Jāsaprot arī tas, ka neviena restaurācija nekalpos labāk kā vesels zobs, plombras, kronīši un tiltiņi ir regulāri jāpārbauda un ik pa laikam jāmaina, ja savienojuma vietā ar zobu attīstās kariess. Tas ir jāsaprot: ja pacientam mutē ir vismaz 20 plombēti zobi, diezgan regulāri nāksies doties pie zobārsta un kādu zobu atkal pārbaudīt.

Salamans bija novērojis faktu: “Kā etiķis bojā zobus un dūmi acis,

¹ Briča, Ieva. “Mutes dobums un vispārējā veselība: vai tās ir cieši saistītas?”, “Adventes Vēstis” 2024. gada maijs, 26. lpp.

tā slinkais kaitē tiem, kas viņu sūta.” (Salamana pamācības 10:26) Paskaidrošu sīkāk! Vēl viens no zobu audu zaudēšanas iemesliem ir skābu, it kā veselīgu, dzērienu vai ēdienu bieža lietošana uzturā, piemēram, citronu ūdens no rītiem, mājās spiesta ābolu sula, skābu kāpostu sula, dzērveņu vai smiltsērķšķu limonāde. Skābes iedarbībā tiek šķīdināti zoba audi un veidojas defekti zobu virsmās, ko sauc par erozijām. Tāpēc pēc šādu skābu produktu lietošanas ir būtiski pēc iespējas ātri neitralizēt skābo vidi mutes dobumā, piemēram, apēdot pāris karotes bieziņa vai siera šķēli, būtiski arī tūlīt netīrīt zobus. Vēl viens zobu audu zaudēšanas iemesls var būt zobu griešana naktīs, pret kuras sekām var palīdzēt nakts kapes lietošana un ikdienas stresa mazināšana.

D. B: Vai “šķībi” izauguši zobi tiek zaudēti ātrāk? Vai zobu kalpošanas ilgumu palielina ar breketēm (vai citām metodēm) izveidots atbilstošs zobu sakodiens?

D. K: Ja zobi zobu rindā ir “šķībi”, saspiesti vai sagāzušies, tiek apgrūtināta to kārtīga notīrīšana no aplikuma, jo ar zobu suku ir grūtāk piekļūt atsevišķām virsmām, kas var veicināt kariesa attīstību un smaganu saslimšanas. Iztaisojot zobu rindas, tiek atvieglota iespēja kārtīgi notīrīt visas zobu virsmas gan ar zobu suku, gan zobu diegu. Jāsaka gan, ka tas vairāk atkarīgs no paša cilvēka – vienmēr būs cilvēki, kas ļoti rūpīgi iztīrīs visas mazākās spraudziņas starp zobiem, pat ja tie ir savā starpā “šķībi”, un būs citi, kas perfekti taisnu zobu rindu vienkārši tīrīs tikai pirms svinīgiem pasākumiem.

Ar sakodiena regulēšanu arī iespējams uzlabot cilvēka pašsajūtu, ļaut ar pārliecību sākt smaidīt, uzlabot košļāšanas funkciju, elpošanu, runas funkciju un pat samazināt risku traumu gadījumā nolauzt vai izsist priekšzobus.

D. B: Ja pirmsskolas vecuma bērns izsit piena zobu, ko darīt? Protezēt vai gaidīt isto zobu? Ja skolas vecuma bērns izsit zobu, ko darīt? Ja skolas vecuma bērnam nolūst zobs, kas būtu jādara?

D. K: Ja bērnam gadās izsist zobu, tad vispirms jāsaprot, vai tas ir piena vai pastāvīgais zobs. Ar izsistu piena zobu nav jādara nekas, to var paturēt

par piemiņu. Bet pie zobārsta noteikti vajadzētu griezties, novērtēt, vai nav vēl kas cits traumēts.

Ja bērnam traumas rezultātā tiek izsists pastāvīgais zobs, vislabākā ātrā palīdzība būs tūlītēji ievietot šo zobu atpakaļ tā vietā un doties pie zobārsta. Zobs jāpaceļ aiz kronīša daļas, nedrīkst skarties klāt saknei. Ja tas ir vizuāli netīrs, tas viegli jānoskalo zem vēsa, tekoša ūdens. Ja kāda iemesla dēļ nav iespējams ievietot zobu tam paredzētajā vietā, tad to vislabāk uzglabāt bērna mutē aiz vaiga vai vecāka mutē, ja pastāv risks, ka bērns zobu var norīt. Var izmantot arī trauciņu ar pienu, vai bērns var sasplaut siekalas trauciņā un izsisto zobu ievietot tur. Zobu nedrīkst likt ūdenī, nevajadzētu arī mēģināt pašu spēkiem veidot sālsūdeni, imitējot fizioloģisko šķīdumu.

D. B.: 2. Mozus grāmatā 21:27 dots norādījums par savstarpējām attiecībām “zobu dēļ”: “Tāpat, ja tas izsit savam vergam vai verdzenei zobu, tad lai tas to atlaiž zoba dēļ.” Kā man pašam jāizturas pret sevi pēc zoba izraušanas? Cik ilgi var tā “staigāt”? Vai var gaidīt, kad būs izrauti vairāki zobi un tad “pie vienas reizes”. Kas būtu svarīgākais, kas jāņem vērā?

D. K: Ja zobārsts apgalvo, ka kāds zobs ir raujams ārā, sākumā vajadzētu noskaidrot, cik steidzama ir situācija un vai tiešām zobs ir jārauj ārā nekavējoties. Nevienam neiesaku vilkt laiku un staigāt ar iekaisuma procesiem, kas jebkurā – visbiežāk, nepiemērotā – brīdī var sākt sāpēt un sapampt, tāpat nav labi turēt mutē kustīgus zobus ar ļoti dziļām smaganu kabatām vai milzīgiem kariesa bojājumiem, kas ir lieliski piemērota vide mikroorganismu kolonijām, tādējādi pasliktinot arī pārējo zobu veselību un prognozi. Taču reizēm kāds zobs ir jārauj ārā tādēļ, ka to gluži vienkārši vairs nav iespējams kvalitatīvi atjaunot vai arī izmaksas ir pārāk lielas un patients to nevēlas. Tādā gadījumā pirms zoba izraušanas vislabāk būtu konsultēties ar zobārstu – sejas žokļa ķirurgu, kas specializējies saudzīgā zobu raušanā un implantu ievietošanā. Veicot rūpīgu diagnostiku un plānošanu, diezgan daudzos gadījumos ir iespējams tūlīt pēc zoba

izraušanas kaulā ievietot implantu, uz kura reizēm pat tajā pašā dienā, bet reizēm vēlāk, pēc kaula sadzišanas ap to, var izgatavot kronīti, tādā veidā maksimāli ātri, ērti un nesāpīgi aizvietojo trūkstošo zobu. Mūsdienās ķirurgu, zobu protēzistu un zobu tehniķu sadarbība ļauj pat saplānot gadījumus, kur vienā dienā tiek izrauti visi pacienta zobi, ievietoti implanti un uz tiem izgatavota fiksēta tiltveida protēze, kas ļauj izvairīties no ilgstoša diskomforta, nēsājot neērtus un neestētiskus pagaidu variantus.

Aizvietojot trūkstošo zobu pēc iespējas ātrāk ir ļoti būtiski, jo fizioloģisks dzišanas process pēc zoba izraušanas paredz to, ka šajā rajonā izteikti samazinās apjomā mīkstie audi jeb smaganas, kā arī kaulaudu apjoms. Ja implantu ievieto pēc ilgāka laika, kad mīkstie audi un kaula apjoms jau daļēji zaudēti, izgatavotais kronis uz implanta nav tik ērts ēšanā un kopšanā, kā arī vizuāli neizskatās tik dabīgi. Vairākus gadus neaizvietojo izrautu zobu ar implantātu, bieži vien konkrētajā rajonā vairs fiziski nav pietiekami daudz kaula, kur varētu ievietot implantu. Tad nepieciešams vispirms veikt kaula un mīksto audu pieaudzēšanas operācijas, kas prasa krietni vairāk laika un arī līdzekļu, arī pēcoperācijas periods ir daudz nepatīkamāks kā tajās situācijās, kur tūlīt pēc zoba izraušanas ir ievietots implants.

D. B.: Kā zobu neesamība ietekmē mūsu kopējo veselības stāvokli?

D. K: Zobu trūkums cilvēkam ļoti būtiski ietekmē dzīves kvalitāti un arī vispārējo veselības stāvokli. Tīri mehāniski – zaudējot zobus, pasliktinās košļāšanas efektivitāte, kas bieži liek cilvēkam sākt izvērtēt, kādus ēdiens labāk ēst, no kādiem labāk izvairīties. Bieži cilvēki sāk vairāk lietot mīkstus, viegli sakošļājamus un ātri norijamus ēdienus, kas biežāk ir treknāki produkti, ar mazāk šķiedrvielām, tiek mazāk uzturā lietoti salāti, dārzeņi un augļi. Arī aizvietojo trūkstošos zobus ar plastmasas izņemamām protēzēm, košļāšanas efektivitāte tiek kompensēta tikai daļēji, salīdzinot ar saviem zobiem vai implantu balstītām protēzēm, cilvēki bieži

nejūtas pārliecināti par izņemamo protēžu estētiku, stabilitāti, baidās, ka tās varētu izkrist, līdz ar to bieži pārstāj ēst publiskās vietās, kas pasliktina psihoemocionālo veselību. Zaudējot daudzus zobus un tos neaizvietojo, vairāk iekrīt vaigi un lūpas, izmainās sejas proporcijas, cilvēks izskatās un jūtas vecāks, tādēļ ir ļoti būtiski rūpēties par saviem zobiem, kas vēl atlikuši, un aizvietot tos, kas kādu iemeslu dēļ jau zaudēti.

D. B.: Vai ir kādi zobi, bez kuriem “teorētiski” varētu iztikt? Nav – un miers mājās!

D. K.: Jā, lielākā daļa cilvēku pilnīgi mierīgi varētu iztikt bez astotajiem jeb gudrības zobiem. Cilvēkiem, kas ir lielāka auguma, ar pietiekami attīstītiem žokļiem, parasti pietiek vietas visiem 32 zobiem, un astotie zobi var izšķīlties pilnībā un taisni zobu rindā, tad tos vajag uztvert kā normālus zobus, ko bez vajadzības nevajag raut ārā. Bet lielai daļai cilvēku fiziski žokļu kaulos nepietiek vietas vēl astotajiem zobiem, līdz ar to tie samērā bieži neizšķīļas līdz galam vai arī to pozīcija ir apgrūtināta tīrīšanai. Tad tos labāk jau profilaktiski pie laba, pieredzējuša ķirurga izņemt.

Ja ir runa par zaudētu zobu aizvietošanu, tad astotos zobus nav nekādas vajadzības aizvietot. Ja ir stabils sakodiens, ar pietiekami daudz zobiem, kas savstarpēji sakožas, reizēm var neaizvietot arī septītos zobus. Protezēšanā pastāv tāds koncepts kā saīsinātais zobu loks. Cilvēkam piemīt diezgan augstas adaptācijas spējas, nav tā, ka obligāti nepieciešami visi 32 zobi, lai paēstu. Ja, piemēram, situācijā, kad pacientam trūkst tikai dažu sānu zobu, tiek izgatavota izņemama plastmasas protēze, tad viņš visbiežāk šādu protēzi nemaz nelieto, jo bez tās ir ērtāk.

Taču samērā bieži tiek zaudēts kāds zobs zobu rindā starp citiem zobiem, piemēram, sestie zobi. Tad gan, pat ja atlikušo zobu skaits ir pietiekams, lai paēstu, labāk ir šādu zobu aizvietot. To nedarot, blakus zobi var ar laiku sagāzties uz izrautā zoba pusi, un, veidojoties smaganu kabatām, tiks apgrūtināta zobu tīrīšana. Arī pretējā žokļa zobs var izvīlkties, ja tam nav pretējā zoba kontakta. Līdz ar to ir situācijas, kad

pacienti pēc gadiem vēlas aizvietot kādu zaudētu zobu, bet tas vairs nav tik vienkārši izdarāms, jo jaunam zobam vienkārši vairs nav vietas. Arī šādas situācijas var atrisināt, piemēram, ar ortodontijas (zobu regulēšanas) palīdzību, bet tas atkal prasa papildu laiku un finanses.

D. B.: Pastāsti, lūdzu, kad būtu jādodas pirmajā vizītē pie protēzista? Kāda veida protezēšana šobrīd tiek piedāvāta? Vai ir vēl efektīvi vecāka gadagājuma cilvēkiem izvēlēties plates augšžoklim un apakšžoklim? Varbūt ir iespējams minēt izmaksu amplitūdu, paturot prātā, ka katrs gadījums tomēr būs individuāls.

D. K.: Uz vizīti pie protēzista pēc iespējas ātri būtu jādodas, ja ir bijusi kāda zobu trauma, zoba lūzums, arī tad, ja ir izkritusi kāda milzīga plomba. Tāpat tas jādara, ja ir zaudēts kāds svarīgs viens vai vairāki, vai pat visi zobi, ko cilvēks vēlas aizvietot. Pie protēzista vajadzētu griezties arī tad, ja pacients vēlas ievietot implantus zobu aizvietošanai, protēzists palīdzēs izstrādāt ārstēšanas plānu. Pie protēzista vajadzētu vērsties arī ar zobiem, kam ir lielas, vecas restaurācijas un problēmas ar sakņu kanāliem. Pirms to pārstēšanas vajadzētu veikt revīziju jeb kārtīgu pārbaudi, vai šo zobu vispār tehniski ir iespējams pēc tam atjaunot, cik tas izmaksās, arī lai saprastu, kāda zobam ir prognoze ilgtermiņā, vai ir vērts ieguldīt šādā zobā.

D. B.: Kāda veida protezēšana šobrīd tiek piedāvāta?

D. K.: Zobu protezēšana ir ļoti plaša nozare, kas sevī ietver daudzus un dažādus zoba atsevišķas daļas, visa zoba vai vairāku blakus zobu, vai pat visas zobu rindas aizvietošanas veidus.

Ja ir runa par vienu atsevišķu zobu, kam nepieciešama protezēšana, tad kā vadlīnija visā pasaulē ir pieņemta robeža 50% no zoba kroņa daļas audu daudzuma, proti, ja defekts ir mazāks nekā 50% no zoba kronīša daļas, tad to var atjaunot tieši zobārsta krēslā, ievietojot plombu. Ja defekts ir lielāks nekā 50% no zoba kronīša daļas, tad pastāv ievērojami lielāks zoba lūzuma risks, šādu zobu labāk atjaunot ar laboratorijā izgatavotu restaurāciju, ko pēc tam

uzcementē uz sagatavota zoba. Lielas plombas zobiem vislabāk nomainīt pret keramikas restaurācijām atkarībā no atlikušo zoba audu daudzuma un izvietojuma, šādas restaurācijas sauc par kroņiem, venīriem, inlejšām, onlejšām, overlejšām, endokroņiem. To sauc par mikroprotezēšanu. Pacientam īsti pat nav nozīmes, kā šo restaurāciju sauc, bet galvenais tās princips ir aizvietot zaudētos zoba audus, pārsegt atlikušās, trauslās sienas, tādējādi pasargājot no novājinātā zoba lūzuma, kā arī uzlabot estētiku. Mūsdienās pieejamie materiāli ļauj izgatavot precīzas, izturīgas un nelielas restaurācijas, ko var ļoti stipri pielīmēt pie novājinātā zoba, tādējādi atjaunojot tā normālu funkciju ilgtermiņā.

Ja nepieciešams aizvietot vienu vai vairākus trūkstošus zobus, protezēšanas nozare piedāvā dažādus fiksētus jeb neizņemamus, kā arī izņemamus variantus. Trūkstoša zoba aizvietošanai visbiežāk optimāls risinājums ir viena implanta ievietošana kaulā, uz kura vēlāk tiek fiksēts kronis. Tas ilgtermiņā dod labus un paredzamus rezultātus ar salīdzinoši maz komplikācijām. Ieguvums šādam risinājumam ir tāds, ka netiek apslīpēti blakus zobi, kā tas notiek, ja izgatavo tiltu, kas balstās uz blakus zobiem. Taču reizēm dažādu pacienta slimību vai kaula trūkuma dēļ implantu nav iespējams ievietot, arī blakus zobi var būt jau ar lielām plombām, tādā gadījumā aizvietot trūkstošo zobu ar tiltveida protēzi, kas balstās uz blakus zobiem, nemaz nav slikts variants. Izmaksas abiem variantiem ir līdzīgas.

Ja jāaizvieto vairāki trūkstoši zobi vai pat visa zobu rinda, pastāv iespēja ievietot vairākus implantus un uz tiem izgatavot tiltveida neizņemamu protēzi vai arī izņemamu protēzi, kas fiksējas pie implantiem, tādējādi uzlabojot protēzes stabilitāti un turēšanos mutē. Ja zaudēti visi zobi, vadlīnijas iesaka vismaz apakšžoklī ievietot 2 implantātus un uz tiem izgatavot totālo protēzi, kas būtiski uzlabo dzīves kvalitāti, salīdzinot ar parastām totālām protēzēm.

Protams, nekur nav pilnībā pazudušas arī klasiskas izņemamas protēzes bez implantiem, kuras visbiežāk tiek izgatavotas finansiālu

apsvērumu dēļ. Tas joprojām ir vienkāršākais, ātrākais un lētākais veids, kā aizvietot trūkstošus zobus.

Izmaksas zobu protezēšanā ir ļoti atkarīgas no situācijas pacienta mutes dobumā un no izvēlēta ārstēšanas plāna. Vienkāršākie risinājumi sākas aptuveni no vienas plombas cenas, sarežģītākie ārstēšanas gadījumi pacientam var izmaksāt pat labas automašīnas vērtību.

Vēlos vēlreiz citēt Salamanu: “Cerība uz kādu neuzticamu cilvēku bēdu laikā ir kā sapuvis zobu un paslīdējusi kāja.” (Salamana pamācības 25:19) un aicinu ikvienu ikdienā rūpēties par mutes dobuma veselību, jo daudz vienkāršāk, lētāk un nesāpīgāk ir:

- rūpīgi iztīrīt zobus 2 reizes dienā ar fluoru saturošu zobu pastu un mīkstu zobu suku, tīrīt zobus ar vertikālām kustībām, noslaukot aplikumu no smaganas virzienā uz zoba kroņa daļu;
- apmeklēt higiēnistu vismaz 2 reizes gadā (ja izteikti veidojas zobakmens, tad pat biežāk);
- regulāri (vismaz reizi gadā, pat ja nav sūdzību) apmeklēt zobārstu, veikt zobu pārbaudes, veikt kontroles rentgenus;
- problēmas risināt pēc iespējas ātri, neatlikt un nesakrāt vairākas, jo vēlāk parasti risinājums ir sarežģītāks, ilgāks un dārgāks.

D. B.: Paldies par izsmēlošo un interesanto stāstījumu!

*Raksts tapis sadarbībā ar
SDA Latvijas draudžu savienības
Veselības kalpošanas nodaļu*

Andris Pešelis

AR UGUNI UN ZOBENU JEB MĪTI PAR LATVIEŠU KRISTIANIZĀCIJU

Daudzkārt dzirdēti apgalvojumi, ka latvieši 700 gadus esot bijuši vāciešu verdzībā, kalpi paši savā zemē, ka kristīgo ticību latviešiem esot uzspieduši ārzemnieki ar zobenu un uguni. Šādus saukļus mūsdienās mēdz lietot brīžos, lai noraidītu kristīgo liecību.

Paši par sevi šie argumenti ir aplami trīs veidos. Pirmkārt, notikumi pirms 700 gadiem nekādi nevar ietekmēt personiskā lēmuma pieņemšanu mūsdienās. Otrkārt, ideoloģijas uzspiešana ar varu nepadara nevienu ideoloģiju patiesu vai nepatiesu. Ikvienu mācība būtu jāvērtē nevis pēc veida, kādā tā pasniegta, bet gan – pēc tās satura. Treškārt, vēsture ir daudzkārt sarežģītāka par saukļu piedāvājumiem.

Saukļi par latviešu verdzību 700 gadus un kristietības vardarbīgo uzspiešanu ir nākuši no vēstures interpretācijas. 1796. gadā Garlībs Merķelis sava laikmeta apgaismības ideju ietekmē publicēja darbu “Latvieši”, kurā pauda tieši šo domu. Šī grāmata veicināja latviešu pašapziņas tapšanu. Tomēr ir svarīgi saprast, ka Merķelis bija noskaņots pret Prūsiju, kas tajā laikā bija Napoleona Francijas sabiedrotā pret Krievijas impēriju, kuras sastāvā latvieši tobrīd dzīvoja. Merķelis par savām publikācijām pat saņēma Krievijas impērijas valdības atbalstu, jo tā bija ieinteresēta vācu ietekmes mazināšanā. Šajā pašā gultnē virzījās arī citi tautas modinātāji, noskaņodami tautu pret vāciešiem.

Agrīnajos dokumentos minēts, ka starp lībiešiem bijuši daudzi, kas pieņēmuši kristietību labprātīgi, taču to atcerēties nav izdevīgi, kad

tiek uzturēts mīts par kristietības ienākšanu ar uguni un zobenu.

Vislabāk zināmais starp agrīnajiem kristiešiem bija Turaidas virsaitis Kaupo. Vairākos latviešu apgaismības laiku darbos Kaupo ir ievietots starp tautas nodevējiem. Tas ir nepamatoti. Kaupo tolaik bija viens no tiem nedaudzajiem vadītājiem, kuri saskatīja cerību atnākušajos vāciešos, kas ar savu pārāko kultūru un pārvaldi spēš pārtraukt nepārtraukto iznīcību starp latviešu ciltīm. Lai gan etnogrāfi un dievturi cildina sendienas, tomēr neviens no mums tajās negribētu dzīvot. Vāciešiem, protams, bija savs skatījums uz notikumiem, taču tieši viņi ienesa mieru un kārtību mežonības un slaktiņu plosītajā Livonijā. Nepārtrauktajos sirojumu karos katru gadu gāja bojā liels daudzums iedzīvotāju. Tika postītas apdzīvotās vietas un lauksaimniecība. Vācu bruņinieki ieviesa savu sistēmu un šos sirojumus starp ciltīm pārtrauca. Zemē iestājās miers. Latviešus par dzimtcilvēkiem viņi nepadārīja, taču noteiktas nodevas gan tiem bija jāmaksā. Īsta dzimtbūšana ieviesās vēlāk – “labajos” zviedru laikos un pēc Ziemeļu kara ar Krievijas imperatora svētību.

Kaupo bija apmeklējis Romu un redzējis Eiropas pilsētas. Romā viņš ir bijis pat audiencē pie pāvesta, kurš viņu pieņēmis kā lībiešu karali. Pāvests uzdāvināja Kaupo Bībeli latīņu valodā. Kaupo ļoti vēlējas, lai arī viņa zemē būtu tādas pilsētas, kādas viņš redzēja Eiropā. Lai tas varētu notikt, viens no nosacījumiem bija katoliskās ticības pieņemšana. Viņš saskatīja savas zemes piederību Eiropas civilizācijai.

Kamdēļ latviešu apgaismības intelligence ievietoja Kaupo starp nodevējiem? Tam iemesls ir meklējams Krievijas impērijas 19. gs. politiskajās nostādnēs, kur ikviens, kas sadarbojās ar vāciešiem, tapa par ienaidnieku, bet tas, kurš sadarbojās ar Krieviju, bija draugs. Eposā Lāčplēsis cīnījās ar melno bruņinieku, kas apzīmēja gaismas cīņu ar tumsu. Šajā romantiku veidotajā vēstures konstrukcijā ikvienam, kurš sadarbojās ar eiropiešiem, bija paredzēta nodevēja loma. Tādēļ ir svarīgi izvairīties no vēstures interpretācijām, kur mirušām personām piesprauž jau iepriekš izraudzītas birkas.

Pēc Kaupo pagāja 350 gadi, un vairākos vēstures dokumentos tiek minēts, ka lielākā daļa Livonijas iedzīvotāju ir bijuši kristietības neskarti. Formāli tie piederēja pie baznīcas. Taču tie piekopa savus vietējos ticējumus, vienlaikus maksājot nodevas un apmeklējot baznīcu. Nekas daudz nebija mainījies arī pēc Reformācijas. Lielākā daļa latviešu kā gāja pie mežu altāriem, tā arī turpināja to darīt. Pat Glikā iztulkotā Bībele latviešu valodā nebija atnesusi garīgu atmodu latviešu vidū. Tie gan pratuši iekalt katehismu galvā, bet to sirds nepiederēja Jēzum Kristum. Muižkungu iespaidā tie ārēji pakļāvās baznīcas priekšrakstiem, tomēr šķiriskā nevienlīdzība turēja latviešus prom no “ārzemju” Dieva. Pat baznīcu solos varēja nomanīt šo atšķirību, kur kungiem bija atvēlētas labākās vietas, bet latvieši aizmugurē un nabagi pie durvīm. Starp citu, šis ieradums – sēdēt aizmugures solos – latviešiem ir iemācīts tik pamatīgi, ka tie to piekopi vēl aizvien. Muižkungu vairs nav, bet latvieši pirmajos solos baznīcās atsakās sēdēt.

Pēteris Cirsis savā darbā “Kristīšana ar uguni un zobenu: mūsu vēsturnieku nepareizais pieņēmums un tā sekas”¹ vērtēja latviešu kristianizāciju pozitīvi, jo tā nozīmēja latviešu iekļaušanu Eiropas politiskajā, kultūras un ekonomiskajā dzīvē. Tam var piekrist, jo bez Zobenbrāļu un katoļu bīskapu centieniem nevienprātīgie, savstarpēji naidīgie un sadrumstalotie latvieši

neizbēgami būtu pakļauti slāvu kultūras telpai un tajā izšķīstu gluži kā ingri, vepsi, karēļi vai citas mazās tautas plašajā Krievzemē, pazaudējot pat savu dzimto valodu. Taču tas te nenotika. Pateicoties kristīgajai baznīcai šeit – Livonijā, vietējās sadrumstalotās ciltis tika apvienotas vienā valodā – Beverīnas izloksnē, ko mūsdienās pazīst kā latviešu valodu.

Dievturi gan apgalvo, ka, pirms Livonijā ienāca kristietība, latviešiem esot jau bijušas zināšanas par Dievu. Tas ir vēl viens mīts, kurš apzināti veidots kā pretstats kristietībai. Par senlatviešu ticējumiem ir maz ziņu. Mūsdienās tos pat nav iespējams restaurēt. Tas, ko dievturi pasniedz kā senlatviešu reliģiju, ir ekstrakts no tautas dziesmām, kuras ir veidotas kristietības uzskatu ietvarā 18.–19. gadsimtā. Jēdzieni par Dievu un velnu, debesīm un elli tautas dziesmās ir nākuši no baznīcas. Latvietim daudz svarīgāks par lielo vispasaules Dievu ir bijis viņš pats savā sētā, mežā, tīrumā un plāvā. Tādēļ latvieša iztēlē visur valdījuši gari (veļi), kam tas savā vientiesībā no sirds kalpojis savas svētības labā. Jā, arī vārds “svētība” ir nācis no baznīcas. Tautas dziesmās cildinātais skaistums, darba tikums, ētiskie un morāles priekšstati arī, lai kā dievturi to negribētu atzīt, ir nākuši no baznīcas mācības.

Tā pa istam latviešu pievēršana kristietībai iesākās līdz ar Brāļu draudžu darbību 18. gs. vidū, tomēr nekad visi latvieši nav bijuši kristieši šī vārda pilnajā nozīmē. Formāla piederība kādai baznīcai par kristietu nepadara nevienu. Brāļu draudzes veicināja izglītību un paaugstināja latviešu dzīves standartus. Viena daļa latviešu kļuva par dzimtilvēkiem ekonomisku iemeslu dēļ, tomēr viena daļa latviešu bija turīgi. Laukos ir bijuši latviešu saimnieki, kas nekad nav bijuši dzimtļaudis. Bez vāciešiem ir bijusi arī latviešu Rīga, kur latviešu meistariem un amatniekiem ir bijušas kopš seniem laikiem noteiktas tiesības. Nekad visa latviešu tauta nav bijusi nospiesta verdzībā. Daudzi latvieši ir bijuši brīvi, izglītoti un turīgi, un daži no tiem varējuši pat iegūt namnieku tiesības Rīgā. Brīvo latviešu ietekme Rīgā bijusi nozīmīga. Līdz ar to visi latvieši paši savā zemē nekad nav bijuši vergi.

Dzimtzemnieku bija daudz, viņi bija spiesti par tādiem kļūt ekonomisku iemeslu dēļ, it sevišķi pēc Ziemeļu kara posta. Tomēr daudz latviešu ir bijuši brīvi. Arī dzimtzemnieks varēja sevi izpirkt no dzimtbūšanas un tapt brīvs, ja vien tam bija vēlēšanās un pietiekoši līdzekļi. Taču brīvība nozīmē arī personisku atbildību par savu dzīvi, ko ne visi vēlējas iegūt. Viegļāk ir dzīvot, kad saimnieks tev pasaka priekšā, kas darāms, saimnieks ierāda pajumti un apgādā ar nepieciešamo. Protams, bija arī nabadzīgi cilvēki un tādi, kas savā “verga” stāvoklī neko nevēlējās mainīt.

Apgalvojums, ka visi latvieši 700 gadus esot bijuši verdzībā, labi iegulās revolucionārajā tradīcijā, ko izmantoja komunistiskajā propagandā. Šī nostādne labi palīdzēja pretstatīt latviešus “paverdzinošai” Eiropai un “brīvību dodošajai” komunisma idejai (lasi – Krievzemei). Tās radikālā forma izpaudās muižu dedzināšanā un baznīcu postīšanā 1905. gadā. Šī propagandas klišeja bijusi tik efektīva, ka to daudzi atceras vēl joprojām.

Kāds ir latvietis? Johans Kols savas grāmatas *Die deutschrussischen Ostseeprovinzen oder Natur- und Volkerleben in Kur-, Liv- und Esthland* (“Vāckrieļu Baltijas jūras provinces jeb dabas un tautu dzīve Kurzemē, Līvzemē un Igaunijā”) 2. sējumā latviešus apraksta šādi:

“(Latvieši) visi kopš seniem laikiem ir bijuši paši sev arhitekti, sev skroderi un sev galdnieki, un tādēļ tie nekad nav izveidojuši savas gildes, amatnieku un mākslinieku biedrības. Katra ģimene turas pati par sevi, neatzīstot citas, un tā lielas, visu godātas un varenas ģimenes nekad nav spējušas iegūt varu un kundzību. Katrs ir vēlējis dzīvot pa savam prātam savā saimniecībā, un tādēļ tā neizveidojās lielākas sabiedriskas vienības, kas vienīgās varētu nodrošināt visu un katra atsevišķo brīvību.” (36. lpp.)

“Nav nevienas Eiropas tautas, kas salīdzinājumā ar latviešiem liktos vairāk mīkstčaulīga un bez enerģijas, pat ne igauņi, kam kopā ar viņiem tas pats jūgs bijis jānes. Viņi ir ar mīkstu sirdi, bijīgi un kautrīgi, bērnišķīgi, poētiski un

¹ Publicēts ar turpinājumiem 1955. un 1956. gadā katoļu žurnālā “Dzimtenes Balss”.

ar fantāziju apveltīti, likteņa un cilvēku dzelzs gribām padevēgi. Visas šīs labās un sliktās īpašības, kuru pretstati vienmēr raksturo vīrišķīgu tautu tikumus un kļūdas, padara tos vienmēr gribīgus būt citu kalpiem, ganiem un zemniekiem. Riskēšanas un tirgošanās talants, kāds ir krievam, latviešiem trūkst pilnīgi, tāpat kā ceļošanas prieks. Kā stādi tie ir ieauguši savas dzimtās zemes gabalā, kas ir viņu paradīze par spīti visām mokām un rūpēm, ko tiem to paradīze sagādā. Viņu gara poētiskā ievirze padara tos galīgi neveiklus politiskās izdarībās. Jo, pastāvīgi pazuduši savas poēzijas vaimanu un slavas dziesmās, tie aizmirst savas laicīgās dzīves postu.” (37. lpp.)

“Daba latviešus bagātīgi ir apveltījusi ar talantiem, tie ir veikli, viegli izglītojami, apķērīgi. Bet, tā kā tie nekādu citu vietu dzīvē nav ieguvuši kā to, kas ir, arklam pakal staigājot, tā visas šīs dotības un spēki viņos snauž kā kalnu dziļumā paslēpts zelts.” (42. lpp.)

“Latviešu tautas tērpī izrotājumu, audumu un darinājumu ziņā nav neko uzkrītoši. Tāpat kā to brāļiem lietuviešiem tiem katrā ziņā vislabāk patīk baltā un gaišpelēkā krāsa, atskaitot dažus novadus, kur dominē zilā krāsa. Ne tikai sievietes, bet arī vīrieši tērpjas galvenokārt baltās un gaišpelēkās drānās. Šai ziņā tie spilgti atšķiras no to kaimiņiem krieviem, kas viscaur mīl spilgtas krāsas, [...] un no to ziemeļu kaimiņiem igauņiem, kas tērpjas viscaur melnās drānās, valkā pat melnbrūnas zeķes.” (65. lpp.)

“Liekas, ka nav nevienas tautas Eiropā, kas tā būtu pelnījusi dzejnieku tautas nosaukumu kā latvieši, un neviena novada Eiropā, kas tā būtu pelnījusi dzejas zemes nosaukumu kā latviešu apdzīvotā.” (119. lpp.) “[...] latviešu poēzijas raksturīgā īpašība ir tā, ka tā ir tautas poēzija, ka to uztur, turpina nevis atsevišķi uznirstoši talanti, bet gan visa tauta tās kopumā. Katrs latvietis ir dzimis dzejnieks, katrs dzejo un prot savas dziesmas dziedāt. Dziesmas plūst no viņu rīklēm tāpat kā cīrulim.” (122. lpp.)

“Latviešu poēzijas gars, viņu mūzas ģēnijs ir tīri lirisks jeb liriski idillisks, tāpat kā šīs mierīgās, klusās tautas ģēnijs, kas kopš seniem laikiem nodarbojies tikai ar lauksaimniecību, bišu, lopu un zirgu kopšanu un

kas savu garīgo ieviržu un no tām izrietošo vēsturisko apstākļu dēļ ir vienmēr dzīvojis šaurā lokā, svešu tautu vienmēr apspiests, un no šīs šaurās vides allaž bēdzis brīvajā burvju poēzijas pasaulē, kur nav nekādu tirānu vai ierobežojumu.” (126. lpp.)

“Latviešu pasaule atrodas tālu no vācu celtām pilīm un ierīkotiem dārziem, tālu no dambjiem un šosejām, ko ierīkojuši svešnieki, tā sākas tur, kur ceļus var pazīt no sūnās knapi redzamām vāgu ratu pēdām, kur sākas purvi un meži.” (127. lpp.)

“Latviešu mūzikas instrumenti ir apmēram vēl tādi paši, kā tie bija Arkādijā, kad Merkurs pārvilkā stīgas bruņrupuča bruņu čaulai. Tiem joprojām ir vecu vecās stabules, stīgu un pūšamie instrumenti pagatavoti no mežu niedrām un kokiem, no to lopu ādām: dažādas stabules, somu dūkas, kokles, govju ragu taures. [...] To kokle ir pavisam atšķirīga no krievu, poļu un vācu citārēm [...] [latvieši] var stundām klusi sēdēt un klausīties kokles skaņās. Kokles spēlē tikai vīrieši, kamēr galvenās dziedātājas vai vienmēr ir sievietes. Kokles stīgas parasti ir darinātas no vaskotiem pavedieniem, reizēm arī no misiņa stiepulēm, un būtu grūti iedomāties, ka, uz šāda instrumenta spēlējot, var iegūt meistarību, bet tas tomēr notiek.” (181. lpp.)

“Tērbatā, kur dzīvo visādas tautības, vācieši, kam darīšana ar latviešiem un igauņiem, bieži pārrunā šo tautu īpašības: tie augstāk vērtē igauņu nacionālo raksturu nekā latviešu, kurus tie nicina kā glēvuļus un mīkstčaūlus, kamēr no igauņiem tie vairāk bīstas.” (194. lpp.) “Latvieši, un vēl vairāk krievi, parasti izturas pieklājīgi, godbijīgi, lišķīgi, toties igauņu daba ir rupja, asa, stūrainā [...] Viņu naidis pret saviem apspiedējiem vāciešiem ir vēl liesmaināks un daudz atklātāks.” (195. lpp.) “Igaunis, kaut gan ir enerģiskāks nekā remdenais latvietis, savu enerģiju parāda tikai strīdos, dusmās vai iedomībā.” (197. lpp.)

Var debatēt, vai šie pirms pusotra gadsimta rakstītie latviešu raksturojumi ir pareizi arī tagad – 21. gadsimtā. Tomēr visi šie citāti ir ārzemnieka novērojumi, viesojoties latviešu zemē. Neviena neko otram ar varu (zobenu un uguni) uzspiest

nespēj. Bērni un mazbērni top par kristiešiem tikai pēc savas personiskās izvēles. Tā tas ir bijis visos laikmetos.

Saukļi ir domāti, lai sniegtu vienkāršotas atbildes uz sarežģītiem jautājumiem. Ne vienmēr tie palīdz objektīvi novērtēt pagātņi, tagadņi un nākotņi. Tomēr ļaudis tos mēdz lietot, jo tiem šķiet, ka tie var kaut kādā veidā dot tiem attaisnojumu pieņemt vai noraidīt kādas izvēles savā dzīvē. Kādam lieti noder sauklis, ka “kristietība bijusi latviešiem uzspiesta ar zobenu”, tādēļ viņš šo reliģiju nepieņem. Citam noder sauklis, ka latvieši ir “bijuši kalpi savā zemē 700 gadus”, tādēļ viņš uz baznīcu neies. Tā ļaudis uzskata un sevi attaisno paši sev par sliktu. Tomēr Jēzus Kristus aicina: “Nāciet šurp pie Manis visi, kas esat grūtsirdīgi un apbēdināti.” Viņš vēlas ienest mieru tur, kur naidis un aizspriedumi ir šķēlušies sabiedrību.

Izmantotā literatūra:

Feldmanis, Roberts, “*Latvijas baznīcas vēsture*”, Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2011.

Johansons, Andrejs, “*Latvijas kultūras vēsture*”, Rīga: Jumava (gads nav norādīts).

Krēsliņš, Jānis, “Mīti par latviešu un Latvijas vēsturi un piezīmes par tā dēvēto Latvijas tēla jautājumu.” “*Jaunā Gaita*” nr. 213, jūnijs 1998. https://web.archive.org/web/20160826220940/http://jaunagaita.net/jg213/JG213_Kreslins.html

“*Rīgas archibiskapi, senās Vidzemes valdnieki*.” Rīga: Latviešu katoļu savienība, 1928, 65., 66.

ATTIECĪBU FORUMS 2024

Elvīra Grakoviča,
AV Jauniešu lappusītes
veidotāja

Jana Jansone – raksta
autore, LDS Jauniešu
nodaļas vadītāja

No 25. līdz 26. maijam Rīgā norisinājās jauniešu “Attiecību forums”, kurā piedalījās apmēram 40 jaunieši. To veidojot, sadarbojās gan Jauniešu kalpošanas nodaļa, gan Ģimeņu kalpošanas nodaļa. Pasākuma mērķis bija radīt jauniešiem drošu telpu, kurā brīvi un nenosodīti runāt par attiecībām, kādas tās redz Dievs, uzdot jautājumus, kurus citkārt kautrējas uzdot, kā arī dzirdēt citu jauniešu viedokli un pieredzi.

Pasākuma galvenie runātāji bija Daina un Daumants Kleimaņi. Sestdienas rīta dievkalpojumā Daumants runāja svētrunu “Laulības būtība”, kurā uzsvēra, ka laimīgas laulības attiecības var izveidot, ja vispirms divu cilvēku starpā ir draudzīga mīlestība jeb “fileo”, nevis

kaislīgā “eros”, ar ko ļoti bieži sākas attiecības mūsdienu randiņu pasaulē.

Pēc pusdienām sekoja grupu darbi un diskusijas pie galdiņiem pēc *WorldCafe* metodes. Tika diskutēts par to, kā izvēlēties labu partneri un kā kļūt par labu partneri, kā arī – kā atpazīt neveselīgu vai pat vardarbīgu partneri. Arī par to, kā būt blakus tiem, kuri nonākuši vardarbīgās attiecībās. Pēcpusdienā sekoja organizācijas “Īsta mīlestība gaida” lekcija, bet pēc vakariņām jautājumu un atbilžu laiks, kā arī dienas noslēgums.

Svētdiena sākās ar Dainas un Daumanta atklāto uzrunu “Brīnišķi radīts” par to, kā laulība var būt dziedināšana, kad piedzīvoti sāpīgi pagātnes notikumi. Pēc tam atkal bija laiks diskusijām un grupu darbiem

par tēmu “Sekss ir Dieva ideja”, kurā tika diskutēts par iemesliem, kāpēc gaidīt līdz kāzām, kā arī citiem tematiem. Vēlāk sekoja sarunas, kurās puīši savā starpā diskutēja par sev aktuāliem jautājumiem un meitenes apspriedās savā starpā, pēc tam bija iespēja dzirdēt pretējā dzimuma viedokli.

Visā pasākuma laikā bija brīva, mierīga un atklāta atmosfēra. Noslēgumā jauniešiem tika lūgts aizpildīt anonīmu izvērtējuma anketu, kurā vairāki jaunieši raksta, ka ir pārdomājuši savas izvēles un to, kā vēlas rīkoties turpmāk.

Jaunieši secināja: ir svarīgi, ka abi esat garīgi nobrieduši un raugāties vienā virzienā šajā jomā, un nepietiek ar to, ka esi adventists – jābūt dzīvām attiecībām ar Dievu. Jaunieši novērtē

arī to, ka tika izskaidrots, kāpēc Dievs paredzējis intīmas attiecības tikai pēc kāzām gan emocionālos, gan fizioloģiskos aspektos. Kā atziņa tika minēta arī tas, ka randiņi nav Dieva ideja, bet otru var atrast un izveidot labu draudzības pamatu, kopīgi kalpojot, vērojot un izveidojot lielisku komunikāciju. Vairākas jaunietales rakstīja, ka pasākumā tika atgādināta identitāte Dievā, ka viņas ir skaistas un vērtīgas, ka mazvērtības kompleksi mazinājās. Vēl kāda jaunieta apraksta iegūto atziņu no svētrunas – ja mīl, bet negrib precēt, tad, balstoties Bibēlē, sanāk, ka nemīl pietiekami daudz.

Kaut arī pasākumu vairāk apmeklēja jaunieši, kas nebija attiecībās, aprunājos ar tiem, kuri bija. Pāri atzina, ka apmeklēt

pasākumu bija vērtīgi, jo nācās pārvērtēt savas attiecības, kā tās veidotas līdz šim, kādas vēlas turpmāk. Redzot Dainas un Daumanta mijiedarbību un pilnīgo savstarpējo atklātību, pašiem raisījās daudz atklātākas sarunas. Katrs bija paņēmis kaut ko, ko pārrunāt un pārdomāt, lai padziļinātu savas attiecības.

Piedzīvojām, ka šāds foruma diskusiju formāts jauniešiem ir ļoti vajadzīgs un aktuāls. Lūgšim un cerēsim, ka šī nebūs pēdējā reize, kad rīkosim forumu par attiecībām vai citām tēmām!

Daina un Daumants Kleimaņi:

Galvenais secinājums mums abiem ir, ka šāds pasākums bija ļoti vajadzīgs. Jauniešiem ir vitāli nepieciešams radīt vidi, kur jēgpilni runāt par romantiskajām attiecībām un redzēt Dieva nodomu tajās. Mēs sajūtām, cik svarīgi jauniešiem bija dot iespēju atklāti runāt par seksualitātes aspektiem veselīgas personības attīstībā un laimīgās pāra attiecībās. Šodienas kultūrā ir milzīgi izaicinājumi pieņemt nepareizus,

kaitīgus attiecību modeļus pirms laulību kontekstā un dzīves drauga izvēlē, tādēļ uzskatām, ka vairāk nekā jebkad agrāk ir nepieciešams praktisks un bibelisks dialogs dažādos formātos. Dievs ir devis apbrīnojamu spēju vīrieša un sievietes savienībai būt par sabiedrības centrālo svētību avotu. Laulātajam kā nevienam citam cilvēkam ir spēks celt vai ievainot otru. Tieši tādēļ mēs kā draudze nedrīkstam atstāt novārtā šos jautājumus, ja vēlamies redzēt spēcīgu Kristus sekotāju paaudzi uzaugam mums līdzās!

DALĪBNIEKU ATSAUKSMES

Justs Jēkabsons

Man ļoti patika Attiecību forums. Jāsaka, ka šis man tiešām arī paliks atmiņā. Varbūt ne viss bija pilnībā jauns, bet es noteikti ieguvu daudz dziļāku un ar argumentiem pamatotāku viedokli par to, kam es ticu, labāk arī sapratu, kāpēc šādi principi ir nepieciešami. Kleimaņu vadītie diskusiju *WorldCaffe*, Baložu seminārs "True love waits", kā arī puišu un meiteņu individuālās

Mīlestība ir lēnprātīga, mīlestība ir laipna, tā neskauž, mīlestība nelielās, tā nav uzpūtīga. Tā neizturas piedauzīgi, tā nemeklē savu labumu, tā neskaistas, tā nepiemin ļaunu. Tā nepriecājas par netaisnību, bet priecājas par patiesību. Tā aplāj visu, tā tic visu, tā cer visu, tā panes visu. Mīlestība nekad nebeidzas. (1. Korintiešiem 13:4-8)

sarunas, manuprāt, bija labākie momenti pasākumā. Vēl kā milzīgs bonuss bija kopā pavadītais laiks ar sen neredzētiem draugiem, vakara galda spēles un rīta sporta zāle. Pēdējā lieta, ko atceros, ir tas, ka ir jāizvēlas pareizā šokolāde (tie, kas bija pasākumā, zinās, par ko ir runa).

Marta Ķieģele

Man personīgi ļoti patika Attiecību forums. Es sapratu, ka man vairāk jāsāk domāt par savu pašcienu un jāsāk vairāk uzticēties Dievam visos jautājumos, jo Viņš visu zina vislabāk. Man sākumā jāizveido labākas

attiecības ar Dievu un tad jādomā par citām attiecībām. Es arī sapratu, kādēļ ir jāgaida līdz kāzām, ko pirms tam nebiju sapratusi.

Amelija Joca

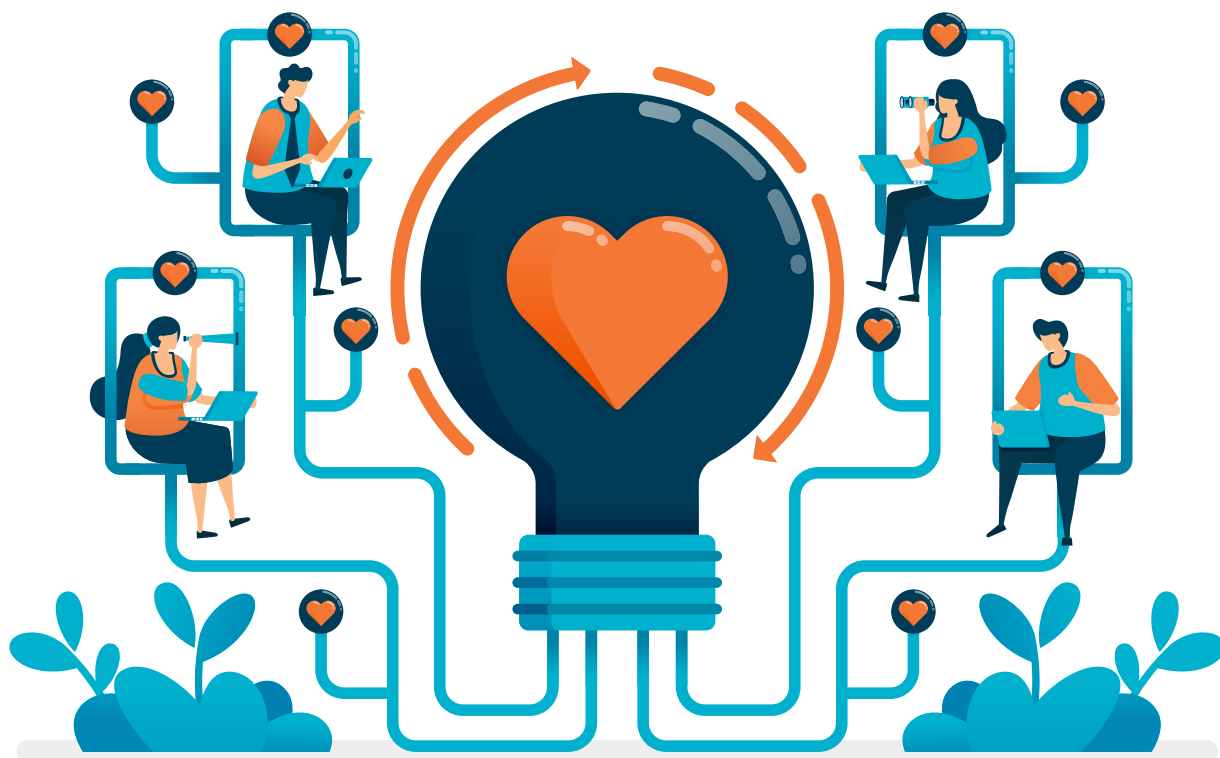
Ļoti patika sestdienas seminārs par attiecībām. Bija interesanti strādāt grupās *WorldCafe*, kopā diskutēt un zīmēt. Tagad zināšu, kas ir vērtīgs sievietēm un vīriešiem.

Dāvis Krivads

No attiecību foruma visvairāk galvā iespiedās teiktais, ka visa pamatā ir beznosacījuma mīlestība

(*agape*), gluži kā Dievs mūs mīl, un tikai pēc tam seko *phileo* (draudzīga mīlestība) un *eros* (kaisle). Šajā nedēļās nogalē Dievs īpaši uzrunāja caur runātājiem, kas radīja pārdomas un patiesu nožēlu par izdarīto pagātnē, bet vislabākais ir tas, ka nav nekā, ko mūsu Dievs nespētu atjaunot – nedz garīgi, nedz fiziski. Kopumā šī bija ļoti svētīga un piepildīta nedēļas nogale!

Mārtiņš Lipska

ZIŅA ONKULIM SOBATAM

Pagājušajā reizē bijām liecinieki tam, kādu iespaidu uz Lauztās Gaismas ciema iedzīvotājiem atstāja ciemiņi no kaimiņu Dziedošā Ūdens ciema. Virsaiša dēls Džavaba bija priecīgs atklāt savas sirds ilgas pēc Dieva un uzzināt par Viņu vairāk, Saksē tētis Pakū nevēlējās pieņemt jauno mācību, vārdotājs Kūnings bija neizsakāmi sadusmots un izteica draudus, bet Saksē sirdī joprojām turpinājās liela un sīva cīņa.

Nodaļas beigās uzzinājām, ka ir pienācis sabats un onkulim Sobatam jāatgriežas Dziedošā Ūdens ciemā, lai pavadītu svēto dienu kopā ar ģimeni un ticības biedriem. Bet kas šai laikā notiks Lauztās Gaismas ciemā?

7. nodaļa

Par spīti tam, ka zēns neatbalstīja onkuļa Sobata jauno dzīvesveidu, brīdī, kad onkulis devās prom, Saksē sajūtās iztukšots. Mazo būdu piepildīja vientulība. Uz grīdas stāvēja paklājiņi, uz kuriem viņi trijātā bija gulējuši, un zēns stāvēja istabas vidū, juzdamies tā, it kā no mājas būtu pazudis kas nozīmīgs.

“Mums šodien smagi jāstrādā,” teica tēvs. “Būs vajadzīgas trīs vai četras dienas, lai novāktu pēdējo lauku, un es neesmu pārliecināts, ka Sobats atgriezīsies.”

Tajā un arī nākamajā dienā viņi smagi strādāja, bet, par spīti jaunajam amuletam, Saksē nespēja pārstāt domāt par atpūtas dienu Dziedošā Ūdens ciemā. Viņš iedomājās, kā reagēs Radžins, kad onkulis Sobats pastāstīs viņam, ka Džavaba ticība un uzticēšanās jaunajai burvestībai stiprinās ar katru dienu, un kā attiecīgi katru dienu pieaugs Kūninga naidis. Saksē iztēlojās, kā cilvēki sapulcējas skolotāja mājā, un zināja, kuras dziesmas viņi dziedās. Viņš zināja, ka pēc rīta dziesmām un mācīšanās tie visi stāstīs, kas ar viņiem noticis nedēļas gaitā. Džili sirdī Saksē ilgojās būt kopā ar šiem ļaudīm, bet viņa prāts piepeši domu dusmīgi atraidīja. Viņš turēja plaukstā mazo, izgredto amuletu un uzmanīgi to pētīja. Cik ilgs laiks šim mazajam putna kaula amuletam nepieciešams, lai izdzītu no viņa prāta domas par Dievu?

Saksē prātoja, vai onkulis Sobats atgriezīsies. Neviens viņam to nebija lūdzis, vēl jo vairāk – atvadišanās

notika visai saspringtā gaisotnē.

Tomēr Sobats atgriezās agri nākamās dienas rītā pēc atpūtas dienas un bija priecīga satraukuma pilns par kaut ko, ko skolotājs viņiem bija pastāstījis iepriekšējās dienas lūgšanu laikā. Sejai starojot aizkustinājumā, viņš teica: “Vai zināt? Skolotājs mums lasīja no Dieva Grāmatas, un tur ir teikts, ka tad, ja mūsu ticība būs kā sinepju graudiņš, mēs varēsim Dievam lūgt visu, ko vēlamies, un Viņš to izdarīs!”

Tad Sobats izvilka salocītu papīru un ļoti uzmanīgi to atvēra. Tajā atradās sīkas, oranžas sēkliņas, kuras viņš parādīja Pakū un Saksē un paskaidroja: “Tās ir sinepju sēklas. Skolotājs Radžins tās man iedeva. Viņš tās ieguva no ķīniešu dārznieka Inanama, kurš dzīvo kalna pakājē. Viņš tās parādīja mums visiem un katrai ģimenei dažas iedeva, lai mēs tās iestādītu un varētu labāk saprast stāstu par sinepju sēklām un uzticēšanos Dievam.”

Sinepju sēklas... Sinepju sēklas! Saksē bija redzējis ķīniešu sinepes un ēdis to lapas kā zaļumus. Šo augu ķīnieši izmantoja kā dārzeņi, bet viņš nekad nebija redzējis tā sēklas.

“Dieva valstība un Viņa Vārds ir kā šīs sēklas,” stāstīja Sobats. “Maza sēkliņa iesakņojas cilvēka sirdī, tad tā sāk augt, un drīz izaug liela uzticība Dievam.” Sobats staroja priekā.

“Redziet, mums vajag tikai mazliet uzticēties, ka saņemsim to, ko lūdzam...” Šķita, ka Sobata domas uz mirkli aizklejojušas kur citur. Tad

viņš turpināja: “Bet šim mazajam uzticēšanās daudzumam ir jābūt dzīvam – kā šajās sēkliņās.”

Tad onkulis Sobats iebēra sēklas plaukstā, sadalīja tās divās daļās un pusi iedeva Saksē, sacīdams: “Iesēj tās savā dārzā un paskaties, ko šīs sēkliņas spēj darīt!” Pārējās sēkliņas viņš ietina atpakaļ papīrā un ielika savā jostas somā.

Zēns apskatīja mazās sēklas savā plaukstā. Viņš tās turēja visu ceļu līdz rīsa laukam un, paklausot onkuļa Sobata padomam, iesēja kļajuma malā, kur viņi bija izveidojuši sakņu dārzu.

Tajā dienā tika novākts atlikušais rīss. Viņi visi centīgi strādāja, un, kad pēc darba visi nomazgājās un paēda, bija jau vēls. Kad Sobats devās pie Džavaba, Saksē aizbīdinājās, ka ir noguris un dosies gulēt. Zēns zināja, ka onkulis Sobats Džavabam pastāstīs par sinepju sēklām. Saksē par tām bija domājis visu dienu. Viņš centās tās izmest no prāta, bet bez panākumiem. Vai Dievs zināja par viņa vēlmi iepriekšējā dienā atrasties Dziedošā Ūdens ciematā un nu bija atsūtījis šīs mazās sēkliņas? Tas šķita diezgan ticami.

Par spīti pats sev Saksē turpināja domāt par to, kāds būtu viņa steidzīgākais lūgums gadījumā, ja viņš uzticētos Dievam tāpat kā onkulis Sobats un Džavabs. Viņš Dievam varētu lūgt jebko, ja viņa ticība būtu sinepju graudiņa lielumā. Saksē domāja par vairākām lietām, kuras vēlējās iegūt. Viņš gulēja uz

sava paklājiņa, dziļi iegrimis domās.

Kad onkulis Sobats atgriezās, Saksē vēl nebija aizmidzis. Viņš redzēja, kā onkulis ienāk istabā un apguļas uz sava paklājiņa. Ārā spīdēja spožs mēness. Drīz tas kļūs par pilnmēnesi! Tai brīdī Saksē saprata, kāda bija viņa sirds karstākā vēlme – lai neprāta zālēm nebūtu nekādas varas pār Džavabu! Saksē, protams, saprata, ka viņam nav nekādu tiesību kaut ko Dievam lūgt – viņš bija pret Dievu un par vecajām paražām... Bet amulets! Saksē sataustīja savu amuletu un aizmīga, cieši turēdams to plaukstā.

Ārā vēl bija tumšs, kad Saksē pamodināja Sobata balss, kas priekā un izbrīnā iesaucās: “Mana vēlēšanās piepildīsies, tā piepildīsies! Mana mazā Vīvī runās un dzirdēs, viņa būs tāda pati kā citi bērni!”

Saksē un viņa tēvs pieslējās sēdus un izberzēja acis, lai tumsā mēģinātu saskatīt, kas noticis. Pakū ierunājās: “Brāl, tu esi pārāk smagi strādājis rīsa laukā, tu sapņo. Ej gulēt un atpūties, vēl nav rīts.”

“Nē, nē!” Sobats iededza kokosriekstu lampu. “Nē, nē! Es šonakt vairs nedrīkstu gulēt, man jums tas jāpastāsta! Tas bija kāds vīrs! Viņš izskatījās pēc Radžina, bet bija liels un garš, daudz lielāks par Radžinu. Viņš bija ģērbies baltās drēbēs un teica man, ka mana lūgšana ir uzklaušīta. Dievs darīs to, ko esmu Viņam lūdzis!”

Onkulis Sobats bija pārāk satraukts, lai apsēstos. Viņš lēkāja visapkārt kā priekpilns bērns. Pakū piecēlās, viņa seja kļuva barga: “Tas ir neiespējami! Mēs esam redzējuši daudzus cilvēkus no mūsu cilts, kas piedzima bez dzirdes un runas spējām, un neviens no viņiem nekļuva citāds. Neesi mulķis! Tas ir neprāts!” Pakū satvēra brāli aiz pleca un sapurināja, it kā censtos izkratīt no viņa prāta šīs mulķīgās domas. Tad viņš ierunājās, bet jau daudz klusākā balsī: “Pieņem Vīvī tādu, kāda viņa ir! Viņa ir veselīga un spēcīga, viņa ir labs bērns. Viņa iemācīsies strādāt un tev palīdzēt, kad kļūs vecāka.”

Bet onkulis Sobats nepievērsa uzmanību brāļa vārdiem un turpināja atkal un atkal atkārtot: “Mana mazā Vīvī būs tāda pati kā citi bērni!” Prieks viņa sejā bija tāds, kādu abi pārējie nekad iepriekš nebija

redzējuši, un Pakū teiktie vārdi palika guļam pie Sobata kājām kā sausas lapas.

Kad cauri kokosriekstu palmas lapām aiz loga izspraucās pirmās rītausmas svītras, Sobats sagatavojās doties ceļā. Ar vārdiem: “Man tas jāpastāsta Vīvī mātei, man tas jāpasaka Radžinam!” viņš aiztraucās lejup pa taku kā spārnos.

Saksē ar tēvu stāvēja būdas durvīs un vēroja onkuli Sobatu aizejam, līdz kamēr viņš nozuda skatam džungļos, kas pletās lejpus ciemam.

Saule vēl nebija uzlēkusi pāri kalna virsotnei, visu zemi klāja rīta svaigums.

Saksē palūkojās uz tēvu, kurš domīgi, vairāk pats sev nekā zēnam, noteica: “Viņš tam tiešām tic!”

Zēns iesaucās: “Es nebūšu pārsteigts, ja tas piepildīsies!”

Pakū nemierīgi paraudzījās dēlā. “Tas nekad nav noticis ar mūsu ļaudīm, tas nekad...” Bet Saksē viņu pārtrauca: “Pirms tam mūsu vidū nebija Dieva mācības!”

Bija tik agrs, ka Džavabs, visticamāk, vēl nebija pamodies, tomēr Saksē aizsteidzās uz virsaiša māju un sauca viņu no mājas priekšas.

“Tu nu gan šorīt esi agri ieradies,” Džavabs teica, berzēdams acis un žāvādamies. “Kur tavs onkulis? Vai viņš jau ir atgriezies Dziedošā Ūdens ciemā?”

Aizrautības pilnā balsī Saksē atbildēja: “Viņš devās prom, viņš skrēja lejup pa taku kā kalnu briedis. Viņš šonakt redzēja kādu Dieva sludinātāju, un tas viņam pateica, ka viņa mazā meitiņa dzirdēs un runās!”

Džavabs pārsteiguma noelsās un pagriežās uz sava paklājiņa: “Vai viņš tiešām ko tādu redzēja? Kā tu domā, ko tas nozīmē?”

“Ak, esmu pārliecināts, ka viņš tiešām redzēja šo vīru un dzirdēja tā vārdus. Tu jau zini, viņš ļoti skumst par to, ka Vīvī nerunā un neko nedzird. Viņš katru dienu Dievam lūdz, lai viņa būtu tāda pati kā citi bērni.”

“Vai tu domā, ka tas piepildīsies?” Džavabs atbalstījās spilvenos un lūkojās uz Saksē pavērtām lūpām un izbrīna pilnām acīm. Saksē šķita, ka viņš Džavabā spēj saskatīt daļiņu no debesu Dieva dotā starojuma.

Negribīgi viņš atzina: “Es zinu, ka debesu Dievs ir spēcīgs, un esmu pārliecināts, ka Viņš varētu likt Vīvī

runāt un dzirdēt. Tas Viņam nebūtu par grūtu.”

Tad Džavabs pajautāja: “Kā tu domā, vai Kūnings nav izgatavojis velna zāles pret Sobatu un vai viņš nav sajucis prātā?”

“Ak, nē, nē!” zēna sirds šausmās salēcās. “Nē! Tas noteikti tā nevarētu būt! Kūnings saka, ka velna zāles cilvēkus dara apjukus, skumīgus, slimus, bēdīgus un ka viņus pamet cerība.”

Tad viņi abi sēdēja un pārdomāja visu, kas noticis. Saksē noslēpums jau bija viņam uz lūpām, bet viņš to tomēr noklusēja – ne tagad, tas bija pārāk bīstami. Viņš zināja, ka onkulis Sobats vēl nekad nav bijis tik veselības pilns un priecīgs; tās nevarēja būt velna zāles.

Kaut kā katrs Lauztās Gaismas iedzīvotājs bija uzzinājis par brīnumu, kas noticis ar Sobatu. Viņi to uzzināja tajā pašā dienā un runāja par to gan dārzos, gan džungļos, gan pie eļļas lampām namos. Par to visu izskanēja daudz viedokļu – daži teica, ka nabaga vīrs pārāk smagi strādājis rīsa laukā un saslimis ar drudzi, citi domāja, ka jaunā burvestība padarījusi viņu traku. Vēl dažus pārsteidza doma par apsoliņumu, ko bija saņēmis Sobats, un doma, ka Dieva vēstnesis ieradies Lauztās Gaismas ciemā. Kas gan notiks tālāk?

Satraukums pārņēma visu ciemu. Daži atrada iemeslu, lai dotos darīšanās uz kaimiņu ciemu. Viņi atgriezās un ziņoja, ka arī Dziedošā Ūdens ciemā visi zina par lielo Dieva sludinātāju, kas parādījies Sobatam, bet bērns nebija mainījies.

Kūnings pastāvēja uz liela velna mielasta sarīkošanu. Viņš mudināja: “Ļaujiet mums izdzīt jauno burvestību no mūsu ciemata, lai gari šeit atkal jūtas kā mājās, citādi mūs piemeklēs liela nelaime!” Taču Pakū viņam atgādināja: “Mūsu iepriekšējās dzīrēs tika ievainots Džavabs, un tieši tādēļ šeit ieradās skolotājs no Dziedošā Ūdens.”

Pēc ilgām pārrunām tika nolemts, ka mielastu var atlikt līdz laikam, kad būs redzams, kā viss atrisinājies.

Ciema virsaitis svārstījās starp jauno mācību un vecajām paražām. Situācija bija nekontrolējama, un Kūnings dusmās grieza dzeltenos zobus.

UZDEVUMS BĒRNIEM

Izlasi Bībelē Jozuas grāmatas 25. nodaļu! Jozua aicināja tautu izvēlēties, kam viņi vēlas kalpot – elku dieviem vai Tam Kungam. Atrodi burtu jūklī vārdus, ko Jozua teica par savu izvēli!

P P K K Y R T A W H N F I G B Z J Z
K S K J L N O D M Ē S P B C Z S U E
R N B X O N A X D E L B R H N X M V
N L P E Q Z M Q V B K I I F P S T T
Y Q R K C A U S T V K T O H U R M W
Y Y Q D N K W A E B A Y T H Y S H C
R W X S D F R T S B L C Q T E M X N
J C R F M W M E N P P M H U A Y Q Y
O S O S A E Q N S O O Q Z K Z M I S
G O C W G H V O O M S G Z D F W R R
Y S A E N H F K G L I W W C V D O A
L A F I U E S A F Y M H G I N S M W
B H Y Z K Y Y E B F X D U F V U N W
Z P E G Z K D J G M N A M S U D V V

**Es un mans nams –
mēs kalposim
Tam Kungam.**

Jozuas 24:15

Konkursa “Lielie stāsti Bībelē” balviņas par jūniju saņems:

Marija no Ogres, **Raivo** no Kandavas, **Eliza**, **Stefans**, **Tilānija**, **Marija** un **Leila** no Rīgas, **Betija**, **Emīlija** un **Lote** no Limbažiem, **Daniels**, **Estere** un **Maija** no Saulkrastiem, **Gabriels**, **Kristers**, **Tomass**, **Markuss**, **Emīlija**, **Māra**, **Keita**, **Sanija**, **Laimrota**, **Regnārs**, **Milāna** un **Ralfs** no Dobeles, **Andrejs** no Valmieras, **Paula** no Alūksnes, **Johans**, **Tomass**, **Roberts**, **Sofija**, **Emīls** un **Sāra** no Kristīgās pamatskolas “Ceļš”, **Alberts**, **Teodors**, **Glorija** un **Ēriks** no Smiltenes, **Raivis** no Madonas un **Nazars** no Ukrainas.

**KONKURSS IR NOSLĒDZIES! Paldies visiem bērniem par piedalīšanos!
Liels paldies atbalstītājiem – skolotājiem un vecākiem!**

Elīna Ģipsle

KAD ES BIJU maža meitene

Drīzumā
Izdevniecībā
"Patmos"!

